V petek smo s tihim upanjem, da se bo začela prava zima, objavili sliko in vest, da je blejsko jezero začelo zmrzovati. No z ledom kot kaže ne bo nič. Edina zimska rekreacija na Bledu je ta hip umetno drsališče. V petek so se na Bledu sestali tudi člani interesne skupnosti za izgradnjo rekreacijske in turistične infrastrukture Bleda. Razpravljali so o nadaljnji gradnji drsališča

Leto XXVIII. Številka 5

GLAS

Kranj, torek, 21. 1. 1975

Cena: 1 din

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja ČP Glas Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Za dodatno delo dodatna sredstva

V Kranju pozdravljajo uvedbo celodnevne šole v osnovni šoli Josip Broz-Tito v Predosljah, vendar menijo, da bi morali v republiki upoštevati, da so za dodatno delo na področju osnovnega izobraževanja potrebna tudi dodatna sredstva

S 1. februarjem oziroma v drugi polovici tega šolskega leta bodo v osnovni šoli Josip Broz-Tito v Predosljah začeli uvajati novo obliko notranje organizacije življenja in dela na šoli pod naslovom celodnevna šola. Tega poskusa se bodo lotili še v petih drugih osnovnih šolah v Sloveniji. Tako je bila med drugimi na Gorenjskem izbrana za začetno uvajanje celodnevne šole tudi osnovna šola v Kranjski gori.

V Predosljah so se že lani začeli pripravljati na novo obliko organizacije življenja in dela z učenci v celodnevni šoli. O tem je temeljito razpravljal šolski kolektiv, sestala sta se politična aktiva Predoselj in Britofa in pripravili so sestanek s starši. Takole so zapisali v uvodu gradiva za organizacijo celodnevne šole:

»Stališča 10. kongresa ZKJ in 7. kongresa ZKS o razvoju vzgoje in izobraževanja nakazujejo baziičnemu izobraževanju (predšolski vzgoji in osnovni šoli) bistvene spremembe v vsebinah, strukturi, organizaciji in metodah vzgoje ter izobraževanja. Materialistično pojmovanje vzgojnega procesa nas usmerja v organizacijo takega načina življenja in dela, da bomo v mladih ljudeh razvijali najvažnejše kvalitete za tri temeljne življenjske aktivnosti: za poklicno delo, družbeno upravljanje in za izrabo prostega časa.

Tem bistvenim premikom je najbližja celodnevna šola, ki v svoji organizacijski strukturi vsebuje poleg realizacije učnega načrta tudi organizacijo samostojnega učenja, rekreacije, interesnih dejavnosti ter drugih delovnih oblik.«

V nadaljevanju gradiva je utemeljeno, da bi s celodnevno šolo postopoma odpravili osip učencev v osnovni šoli ter razbremenili starše glede pomoči pri učenju. Z drugimi besedami to pomeni, naj se učenec v šoli nauči vsega (naredi naloge, utrdi snov, se ukvarja z dodatnimi aktivnostmi in rekreacijo), doma pa naj potem pride do izraza pravo družinsko življenje in vzgoja. Poleg tega naj bi celodnevna šola pripomogla tudi k odpravljanju socialnih neenakosti, kar bi zagotovili z ureditvijo prehrane v šoli in s šolskimi pripomočki za delo.

POMISLEKI

Kot rečeno se je šolski kolektiv v Predosljah začel pripravljati na to novo obliko že lani. Tako so izdelali dokaj podroben program organizacije življenja in dela v šoli in predvideli tudi potrebe za takšno obliko. Ugotovili so, da bo treba v marsičem spremeniti sedanji učni načrt in izločiti iz posameznih predmetov vse

Nadaljevanje na 12. str.

V četrtek popoldne so v organizaciji zveze komunistov v kranjski Savi sprejel v zvezo komunistov 50 novih članov. Slovesnost s kulturnim programom so pripravili v dvorani kranjske občinske skupščine. Novim mladim članom ZK sta čestitala tudi sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko Ludvik Kejžar, v imenu komiteja občinske konference ZK Kranj pa Štefan Horvat. Le-ta je v imenu komiteja občinske konference ZK Kranj izrekel organizaciji in vodstvu zveze komunistov v Savi javno pohvalo. Organizacija zveze komunistov v Savi je namreč v obdobju po pismu dosegla lepe uspehe pri pomlajevanju zveze komunistov, sprejemanju novih članov, razvoju samoupravljanja in pri drugih akcijah članov zveze komunistov. S 350 člani zveze komunistov je danes organizacija zveze komunistov v tovarni Sava med največjimi v občini. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

V petek dopoldne so se na skupni seji sestali predstavniki osnovnih organizacij sindikata bivših podjetij Creina in Transturist, ki sta se pred kratkim združila v novo organizacijo združenega dela Alpetour. Sestanku so prisostvovali tudi predstavniki občinskih sindikalnih svetov iz Kranja in iz Škofje Loke in predsednik medobčinskega sveta zveze sindikatov za Gorenjsko Viktor Eržen.

Predsedniki osnovnih organizacij so se dogovorili o novi organiziranosti sindikata v združenem podjetju in sklenili, da bodo prvo sejo sindikalne konference sklicali 12. februarja. Do tega časa pa bo vodstvo sindikalnih konferenc v obeh nekdanjih podjetjih pripravilo predlog programa dela, predlog finančnega načrta in predlog financiranja ter informacijo o poteku občnih zborov v temeljnih organizacijah združenega dela. (lb) — Foto F. Perdan

Promet na gorenjskih cestah lani

Manj črna prometna statistika

Pogled nazaj v prometni problematiki nikoli ni posebno razveseljiv, saj ni mogoče, da ne bi črna kronika prometnih nesreč ostala teden dni nepopisana. Le ocene in primerjave s prejšnjimi leti so lahko bolj ali manj ugodne. Takšna je tudi ocena za preteklo leto 1974.

»Če pogledamo zadnja tri leta,« pravi inšpektor milice pri UJV Kranj **Mirko Derlink, »je lansko leto v primerjavi s prejšnjima dvema dokaj ugodno. Hujših prometnih nesreč, ki jih zajema naša statistika, to so prometne nesreče s telesnimi poškodbami in s smrtnim izidom, je bilo lani na gorenjskih cestah 482, v njih pa je umrlo 38 ljudi. Leto prej se je pripetilo kar 585 hujših prometnih nesreč, umrlo je 62 ljudi, leta 1972 pa je bilo 488 nesreč, umrlo pa je 37 ljudi. Nesreč z materialno škodo pa je bilo seveda veliko več. Medtem ko smo prejšnja leta pogosto imeli nesreče, v katerih je naenkrat umrlo po več ljudi ali je bilo tudi po več huje ranjenih, pa sedaj na našem področju cesta nikakor ni več ‚klavnica'. Lani se je pripetila na primer samo ena prometna nezgoda, v kateri sta bila naenkrat dva mrtva, to je bilo na Visokem, tudi po več ranjenih ni bilo. Vsega skupaj je bilo lani v nesrečah ranjenih 630 ljudi, kar je tudi najmanj v zadnjih treh letih.«**

Smrtna kosa ni štedila pri najmlajših udeležencih v prometu — otrocih. Prav tako kot leto prej je tudi lani umrlo na cesti 5 otrok, le ranjenih je bilo nekaj manj; lani 50 ranjenih, leto prej pa 63. Večina teh nesreč se je pripetila, ko so otroci neprevidno pritekli pred motorno vozilo, le en otrok je umrl kot sopotnik. Tri smrtne žrtve so bile v radovljiški občini, po ena pa na Jesenicah in v Kranju.

Med odraslimi udeleženci pa je smrt izbirala takole: 7 je bilo voznikov osebnih avtomobilov, 10 je bilo voznikov ostalih motornih vozil in koles, umrlo je 14 pešcev ter 7 sopotnikov. Čeprav smrtna kosa ne izbira posebej kraja in časa, pa le poglejmo, kdaj so na gorenjskih cestah lani ceste pordečele. Najbolj žalosten je bil lani ponedeljek, ta dan je umrlo kar 8 ljudi, sledita pa petek in nedelja s sedmimi smrtnimi žrtvami, le četrtek in sobota sta najmanj črna. Lani je na soboto bila le ena smrtna žrtev, in sicer pešec. Najbolj črn mesec lani pa je bil oktober, ko je na gorenjskih cestah umrlo 6 ljudi, leto prej pa ima to žalostno prvenstvo junij, ko je umrlo kar 14 ljudi.

Prometne nesreče, ki jih zajema ta statistika, pa so se lani gostile najbolj v avgustu, ko jih je bilo 63, leto prej pa v juniju — 77. Statistika tudi pravi, da so bili lani udeleženci v prometu najbolj nepreviđni ob nedeljah, ko se jim je pripetilo največ nesreč, sledi petek, najbolj mirne pa so bile sredine tedna. Dnevna krivulja prometnih nesreč pa se kot že leta doslej dviga od zgodnjih jutranjih ur proti popoldnevu in upada spet z nočnimi urami. Lani se je nekoliko povečalo število prometnih nesreč, ki so se pripetile v naselju, leto prej je bil ta odstotek nekoliko manjši. Mirnejši so bili tudi glede prometnih nesreč seveda odseki gorenjske magistralne ceste, predvsem na spodnjem koncu, medtem ko sta zgornja dva odseka Javornik—Hru-

Nadaljevanje na 12. str.

Spet uspeh Križaja

Mladi Tržičan Bojan Križaj se je spet izkazal. Na slalomski tekmi za svetovni pokal v Kitzbühlu je med 105 tekmovalci zasedel odlično 15. mesto. Bojan je spet startal z visoko startno številko 73 in po prvem teku zavzel 26. mesto. V drugi vožnji je vozil kot vsi najboljši asi in si z dobro vožnjo prikrmaril 15. mesto.

Dvanajsto in petnajsto mesto mu za prihodnjo sezono daje lepe možnosti, da si pribori start za v drugo jakostno skupino. Upajmo, da Križaj v letošnji sezoni še ni rekel zadnje besede, saj je pred njim še več pomembnih slalomov.

-dh

Novinarski večer v Gorjah

Prebivalci krajevne skupnosti Gorje pri Bledu! V petek, 24. januarja, bo naše uredništvo v dvorani TVD Partizan v Zgornjih Gorjah pripravilo novinarski večer z zabavno-kulturnim programom. Ob tej priliki bomo podelili pokal najboljšemu gorenjskemu športniku in ekipi za leto 1974.

Vabimo vas na prireditev, ki bo ob 19. uri.

Uredništvo Glasa

Naročnik:

Indijski gost v Beogradu

V nedeljo popoldne je prispel na uradni obisk v Jugoslavijo indijski zunanji minister Jašvan Trao Čavan. Na beograjskem letališču ga je sprejel njegov gostitelj, zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić.

Že včeraj dopoldne sta Minić in Čavan s sodelavci začela uradne pogovore, ki se bodo nadaljevali vse do četrtka. Ministra se pogovarjata predvsem o svetovnem položaju in dejavnosti obeh držav na mednarodnem področju.

Novinarji na seminarju

V novem spominskem domu borcev in jugoslovanske mladine v Kumrovcu se je v soboto začel sedemdnevni seminar za novinarje jugoslovanskega tiska, radia in televizije. Udeležuje se ga več kot 200 novinarjev iz vse države.

Prvi dan je na seminarju govoril tudi sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc. Opozoril je na pomen sklepov desetega kongresa ZKJ in ustavnih sprememb v revolucionarnem razvoju naše družbe.

50 let Komunista

Včeraj je bila v Beogradu jubilejna proslava glasila ZKJ Komunist. Slavnostni govornik je bil sekretar IK CK ZKJ Stane Dolanc. Govoril je o vlogi obveščanja pri uresničevanju politike zveze komunistov, sklepov desetega kongresa ZKJ in novih ustav.

V okviru praznovanj zlatega jubileja časopisa Komunist so v nedeljo odprli v beograjskem muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije razstavo z naslovom: Pisana beseda partije 1919—1975.

Še večje možnosti za sodelovanje

»Ne glede na že znano prijateljstvo belgijskih in jugoslovanskih narodov sem zelo navdušena nad širino in iskrenostjo teh stikov, kar hkrati pomeni tudi veliko obveznost na njihovo nadaljnjo krepitev, zlasti na gospodarskem področju, kjer, kot se mi zdi, še niso izkoriščene vse možnosti.« To je poglavitni vtis predsednice CK ZK Hrvatske Milke Planinc po štiridnevnem obisku v Belgiji, med katerim je imela več pogovorov z uglednimi belgijskimi državniki in gospodarstveniki.

Boljše informiranje

V soboto so nedaleč od Beograda slovesno odprli prenovljeni oddajni center Tanjuga. Tako se je začela izmenjava novic in informacij med Tanjugom in 11 tiskovnimi agencijami neuvrščenih držav. Servis za izmenjavo novic in informacij med tiskovnimi agencijami neuvrščenih držav in držav v razvoju pomeni uresničevanje sklepov četrte konference šefov držav in vlad neuvrščenih, ki je bila leta 1973 v Alžiru.

Ob morju pomlad

V turističnih krajih ob slovenski obali se je ob koncu tedna mudilo okoli 1000 domačih in tujih gostov. Nenavadno toplo vreme je k morju privabilo tudi veliko nedeljskih izletnikov. Toplo sonce je prebudilo tudi prirodo. V zavetrnih legah so mandljevci in drugo drevje že začeli poganjati prvo cvetje.

Ocena volitev

Na zadnji seji osnovne organizacije ZK v krajevni skupnosti Javornik—Koroška Bela so obravnavali organiziranost ZK v krajevni skupnosti, razpravljali o gradnji vrtca na Javorniku, delu TVD Partizana na Javorniku in o nekaterih drugih vprašanjih.

Osnovna organizacija ZK na Javorniku se je posebno zavzela pri nedavnih volitvah, ki so jih na seji tudi ocenili. Spregovorili so tudi o evidentiranju vseh delegatov na območju krajevne skupnosti v samoupravne interesne skupnosti.

Člani osnovne organizacije na Javorniku so se domenili, da bodo v prihodnjem tednu sklicali vse tiste, ki so kakorkoli povezani z vzgojo in izobraževanjem v krajevni skupnosti in v občini ter se z njimi dokončno dogovorili o gradnji vrtca na Javorniku. Gradnjo vrtca namreč predvidevajo že nekaj let, vendar se jim je še do sedaj ni posrečilo, da bi v varstvo sprejeli vse otroke na območju krajevne skupnosti. Sedanje zmogljivosti vrtca na Beli namreč ne zadostujejo več.

Komunisti so spregovorili tudi o težavah telovadnega društva Partizan in sklenili, da jih rešujejo s pomočjo nekaterih komunistov, ki so se odločili, da upravnemu odboru društva pri njegovem delu pomagajo.

Ob koncu seje so govorili tudi o nekaterih kadorvskih vprašanjih.

D. S.

Jubilej »Naše vojske«

Konec leta 1974 je list »Naša vojska«, glasilo ljubljanskega armadnega območja, praznoval 5. rojstni dan. Gre za časopis, ki si je medtem že pridobil širok krog bralcev in ki ga zlasti radi vzamejo v roke naši fantje v uniformah. Poroča predvsem o življenju, delu problemih, dosežkih in počutju vojakov in starešin ter hkrati opravlja pomembno nalogo angažiranega družbenopolitičnega usmerjevalca ter informatorja. Poleg rednih novinarjev, oficirjev in poklicnih časnikarjev na odsluženju vojnega roka, ima širok krog zunanjih sodelavcev.

Slovesnosti v počastitev pete obletnice izhajanja — bila je minuli torek, 14. januarja, v prostorih ljubljanskega doma JLA — se je poleg drugih udeležil tudi pomočnik poveljnika ljubljanskega armadnega območja, generalpodpolkovnik Milan Daljević. Še prej pa so člani izdajateljskega sveta sklicali svečano skupno sejo, na kateri je odgovorni urednik podpolkovnik Ivan Škreblin dosedanje delo ocenil kot zelo uspešno. Obenem so navzoči izrazili odločnost nadaljevati začeto pot. (-ig)

Seminar za vodstva ZSMS v KS

Konferenca mladih v krajevnih skupnostih pri občinski konferenci ZSMS Kranj pripravljala seminar za predsednike osnovnih organizacij v KS, predsednike delegacij osnovnih organizacij in za člane predsedstva KMKS. Na seminarju bodo govorili o nalogah organizacij mladine v krajevnih skupnostih po IX. kongresu ZSMS, akciji za sprejem novih članov v organizacijo mladine, prostorskih problemih mladinskih organizaicj in o pripravah na volitve v krajevne konference SZDL.

Seminar bo jutri ob 16. uri v domu JLA v Kranju. -lb

Na Jesenicah nov sekretar komiteja ZK

Na zadnji seji občinske konference ZK na Jesenicah so za novega sekretarja občinskega komiteja izvolili inž. Marijo Zupančič-Vičar. Dosedanji sekretar Ludvik Kejžar je sprejel novo delovno dolžnost kot sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko.

Inž. Marijo Zupančič-Vičar so na seji izvolili z 51 glasovi od 56. Bila je direktor Stanovanjskega podjetja Jesenice, vsa leta pa je aktivno delala kot družbenopolitična delavka tako na Jesenicah kot tudi v raznih republiških organih. Na Jesenicah je bila aktivna članica komiteja in je opravljala več nalog v raznih organih komiteja in komisijah.

D. S.

Jesenice

Pred nedavnim se je pri predsedstvu občinske konference ZSMS konstituirala komisija za idejno politično delo in kulturo. Na prvi seji so člani govorili največ o programu dela in nadaljnjih smernicah v novem mandatnem obdobju. Sedanji člani komisije, vodi jo Ivo Ščavničar, si prizadevajo, da bi razširili komisijo, saj bo s pridobitvijo novih članov delo lažje.

Tovarniška konferenca ZSMS Železarne Jesenice se je v zadnjem obdobju ponovno znašla v krizi. Med glavnimi vzroki za nedelavnost je nekontinuirano delo v samem predsedstvu kakor tudi v vodstvih posameznih konferenc v temeljnih organizacijah združenega dela. Danes, 21. januarja, bodo člani predsedstva tovarniške konference kritično pregledali in ocenili trenutne razmere dela zveze socialistične mladine v tem železarskem kolektivu. Poleg tega bodo govorili o akcijskem programu za leto 1975, o bodoči organiziranosti ZSMS v Železarni ter o kadrovskih težavah. J. R.

Kranj

Danes dopoldne se bo na tretji seji sestala skupščina Visoke šole za organizacijo dela Kranj. Razpravljali bodo o položaju in nalogah šole ter sprejeli finančno poročilo in finančni načrt.

V četrtek popoldne se bo v Kranju sestalo predsedstvo skupščine gorenjskih občin. Razpravljali bodo o organizaciji sodišča združenega dela in o družbenem dogovoru o splošni in skupni porabi. Na dnevnem redu pa je tudi razprava o priporočilu republiškega izvršnega sveta v zvezi s cenami, ki jih odobravajo občine.

V četrtek zjutraj se bo v Kranju na 33. seji sestal izvršni svet občinske skupščine. Obravnavali bodo pripombe na razširjeni urbanistični program občine in na urbanistični načrt mesta Kranja. A. Ž.

Jutri ob 17. uri se bo v stavbi občinske skupščine Kranj sestala komisija za prireditve in telesno kulturo, ki deluje pri občinski konferenci ZSMS. Pogovarjali se bodo o izpeljavi ankete o telesni kulturi in pripravah na mesec mladosti.

V četrtek ob 17. uri pa se bo sestala komisija za kulturo pri občinski konferenci ZSMS Kranj. Sestavila bo trimesečni akcijski program in se pripravljala na izvedbo programa filmskega gledališča. -lb

Radovljica

Včeraj popoldne so se v Radovljici zbrali predsedniki vseh krajevnih organizacij socialistične zveze v občini. Obravnavali so predlog statuta socialistične zveze Slovenije in organizacijske priprave na javne razprave po krajevnih organizacijah. Razen tega so se pogovorili tudi o predlogu pravil krajevnih organizacij socialistične zveze in o organizacijskih in kadrovskih pripravah za konstituiranje krajevnih konferenc socialistične zveze v občini. A. Ž.

Škofja Loka

Danes ob 16. uri bo v Škofji Loki peta seja komiteja občinske konference ZK. Člani komiteja bodo na njej spregovorili o dnevnem redu četrte seje konference ZK občine Škofja Loka, ki bo sklicana v kratkem, obravnavali zaključni račun za lansko ter razpravljali o finančnem načrtu za letošnje leto, obenem pa se pogovorili tudi o kadrovskih spremembah v občinski konferenci ZK ter v osnovnih organizacijah ZK!

Jutri ob 16. uri bo v prostorih družbenopolitičnih organizacij v Škofji Loki seja izvršnega odbora občinske konference SZDL Škofja Loka. Predlagan je naslednji dnevni red: poročilo o izidu volitev v samoupravne interesne in krajevne skupnosti, obravnava osnutka pravil občinske konference SZDL Škofja Loka, verifikacija možnih kandidatov za delegate v samoupravni stanovanjski in samoupravni kmetijsko zemljiški skupnosti, določitev roka za sklic občinske konference SZDL ter tekoče zadeve. -jg

Tržič

Danes se bo v Tržiču sestala koordinacijska komisija za spremljanje uresničevanja ustave, ki je bila imenovana na pobudo občinske konference ZKS. Člani koordinacijske komisije, ki je razdeljena v tri delovne skupine, bodo na današnji seji razpravljali o enoletnem delu in nalogah, ki komisijo še čakajo. V Križah bo danes sestanek osnovne organizacije ZK, na katerega so povabili tudi komuniste, ki sicer živijo v krajevni skupnosti, organizirani pa so v drugih osnovnih organizacijah. Na sestanku bodo razpravljali o predlogu za delitev osnovne organizacije na organizacijo Križe in organizacijo Pristava.

V tržiški občini se bodo ta teden nadaljevala ustanovna zasedanja skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Včeraj se je prvič sestala skupščina samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo, danes pa bosta zasedanji skupščin za zaposlovanje in otroško varstvo. Za prihodnji teden pa v Tržiču načrtujejo sestanek izvršnega odbora občinske konference SZDL.

- jk

Pred dobrim tednom dni smo bili na dobršnem delu Gorenjskepriča številnim prireditvam ob 33. obletnici znamenite dražgoške bitke, ki so potekale pod naslovom Svobodna Jelovica 75. Hkrati so ob tej priliki proslavili v Dražgošah tudi 30. obletnico osvoboditve. Danes teden smo v slikovnem delu reportažnega zapisa prikazali dogajanje v Dražgošah in na Pokljuki. Kot rečeno pa so bile prireditve tudi drugje — v Kropi, Bohinjski Bistrici . . . Slavči Vengar iz Radovljice nam je s svečanosti, ki je bila v nedeljo, 12. januarja, zjutraj v Kropi poslal tale posnetek. Zbrane ekipe, ki so Po poti heroja Kebeta krenile iz Krope na tekmovalni pohod proti Dražgošam, je pozdravil pred odhodom komandant republiškega štaba za splošni ljudski odbornarodni heroj generalpolkovnik Rudolf Hribernik-Svarun. — A. Ž.

Predavanja o SLO

Po sklepu sveta za ljudsko obrambo pri občinski skupščini Radovljica in po sprejetem programu usposabljanja prebivalstva za splošni ljudski odpor so se minuli teden v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih v občini začela predavanja. Organizira jih delavska univerza Radovljica. Od srede tega meseca do 28. marca bodo predavanja v 20 krajevnih skupnostih v občini za občane, ki nimajo vojaških ali civilnih dolžnosti. Letošnji izobraževalni program je sestavljen iz treh predavanj: KS in SLO, Organizacija in oblika odpora v sovražnikovem zaledju in Sovražna propaganda kot oblika socialnega vojskovanja. Za zdaj je predvidenih 50 predavanj, ki jih bodo popestrili s poučnimi kratkometražnimi filmi. JR

Razprave o statutu v SZDL

Po sklepu komiteja občinske konference zveze komunistov Radovljica so se minuli teden v občini začele razprave o statutu in vsebinski vlogi socialistične zveze. Za organizacijo javnih razprav se bodo dogovorili na razširjenih sejah svetov ZK v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Pri izvršnem odboru občinske konference socialistične zveze so tudi že imenovali 15-članski predavateljski aktiv, ki bo vodil javne razprave v krajevnih organizacijah SZDL in osnovnih organizacijah ZK. Predavateljski aktiv je sestavljen iz članov občinske konference SZDL in komiteja občinske konference ZK. JR

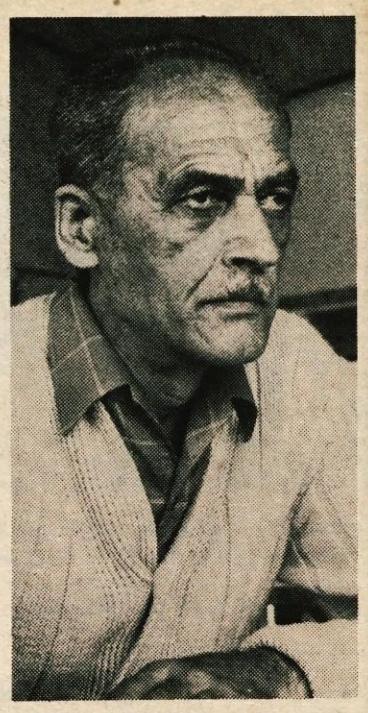

Dušan Bavdek

Smrt slehernega človeka povzroči njegovim svojcem hudo bolečino. Smrt tako delavnega tovariša in srčno dobrega človeka, kakršen je bil pedagoški svetnik in bivši ravnatelj osnovne šole Lucijana Seljaka v Stražišču Dušan Bavdek, pa je še posebej velika nesreča za vso našo družbo in trpka izguba za številne njegove zveste in vdane prijatelje.

Pokonci mož, vedno pripripravljen prijeti za delo, požrtvovalen v službi in pri družbenem udejstvovanju, pozoren in prijazen do še tako preprostega sogovornika — tak je bil Dušan Bavdek. Zdaj pa je iznenada omahnil v smrt . . . Še ne utrujen, še vedno poln delovnih načrtov. S pesnikom bi zanj lahko rekli: »Umreti, bratje, težko ni — pustiti nade, to boli!«

Poklicno delo sposobnega in uglednega šolnika Dušana Bavdka, je bilo na Gorenjskem splošno znano in priznano. Posebno v oni prvi dobi po osvoboditvi, ko je bilo treba vzgojiti v posebnih kratkih tečajih prepotrebne mlade učiteljske kadre.

Sodelavci Glasa pa želimo še posebej počastiti pokojnikov spomin — saj je bil Dušan Bavdek poleg vseh svojih številnih poklicnih in političnih obveznosti nekaj časa — v prvih povojnih letih — tudi glavni urednik našega lista, ki se je tedaj imenoval še Gorenjski glas. Bili so takrat taki časi, da je na vseh konceh manjkalo sposobnih delavcev. No in tako je delavoljni Dušan Bavdek sprejel tudi uredništvo tedanjega Gorenjskega glasu, seveda udarniško — to je brez plačila za delo kot smo rekli požrtvovalnosti v onih prvih svetlih letih po osvoboditvi.

Zato se bo tudi sedanji delovni kolektiv Glasa s hvaležnostjo spominjal človeka, ki je gradil temelje našemu časniku.

Tisočero otrok, ki jih je učil, na stotine učiteljev in učiteljic, ki jih je vzgojil in jim bil desetletja prijazen mentor, njegovi družbeni in politični sodelavci kot tudi mnogi prijatelji bodo ohranili v srcih zvest spomin na dobrega človeka Dušana Bavdka. Č. Z.

Pred občinsko konferenco

Na zadnji seji izvršnega odbora občinske konference SZDL Jesenice so razpravljali o vsebini, ki jo bodo obravnavali na seji občinske konference, ki bo v začetku februarja. Predvsem bodo na konferenci ocenili minule volitve, govorili o ustanavljanju samoupravnih interesnih skupnosti, o informiranju ter pravilih in statutu občinske konference SZDL.

Na seji so govorili o kandidatu za novega predsednika družbenopolitičnega zbora občine. Pripravili so tudi predlog za 11-članski koordinacijski odbor za odnose med samoupravno družbo in cerkvijo ter 9-članski koordinacijski odbor za pripravo, spremljanje in usmerjanje družbenega plana občine. Na seji so govorili tudi o nekaterih drugih vprašanjih. B. B.

stolpec za upokojence

ODPRAVNINA

Po samoupravnih sporazumih o delitvi sredstev na osebne dohodke in sredstva za skupno porabo pripada delavcu od odhodu v pokoj odpravnina, ki znaša najmanj dva in največ tri poprečne mesečne osebne dohodke na zaposlenega v Sloveniji v preteklem letu. Odpravnina se izplača iz sklada skupne porabe. Odpravnina torej ni osebni dohodek, ki ga dobi delavec za delovne uspehe dosežene na delovnem mestu po osnovah in merilih organizacije, pač pa je to enkratna denarna dajatev, ki jo v enakem znesku prejemajo vsi delavci ne glede na njihova prizadevanja in uspehe na delovnem mestu, na katerem so delali pred upokojitvijo. Od tega zneska se ne plačajo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Zato se odpravnina ne šteje v poprečje osebnega dohodka za izračun pokojninske osnove. V izračun pokojninske osnove se štejejo le osebni dohodki, ki jih je dobil zavarovanec za delovne uspehe dosežene z delom v polnem delovnem času na svojem delovnem mestu za svoje tekoče in minulo delo po osnovah in merilih, ki jih organizacija določi v svojem splošnem aktu o delitvi osebnih dohodkov delavcev.

NAGRAJENI UPOKOJENCI

Pred vojno je bilo na območju Žirovnice samo 10 upokojencev, danes pa se je število povzpelo že čez 300. Lani so od podjetja Gorenjske odkupili gostišče na Selu. Prizadevni člani društva upokojencev so popravili ostrešje, fasado, kanalizacijo in vse druge prostore. Pri ureditvi in obnovi so prispevali 435 prostovoljnih ur in 1569 plačanih. Od maja naprej bo vodenje gostišča prevzelo društvo upokojencev.

Predstavniki društva so pred kratkim obiskali in obdarili vse ostarele upokojence. Za prizadevno delo so dobili diplome Jože Vidic kot 22-letni predsednik društva, Janez Pristov iz Doslovč, zastavonoša in tajnica Vida Matič. S knjigama Beg z morišča in Zločin pri Lenartu so nagradili tudi Antona Pretnarja, Silvestra Kapusa, Ivana Velikonjo, Julko Dolžan, Valentina Legata, Viktorja Kržišnika in Jerneja Grada.

Te dni so upokojenci zbirali prostovoljne prispevke za ureditev stavbe društva upokojencev. Del denarja je prispevala tudi Železarna Jesenice in druga jeseniška podjetja. Prispevke so dali tudi kmetje. Vsem se društvo iskreno zahvaljuje. J. V.

NOVOLETNE ŽELJE UPOKOJENCEV

Tako kot po drugih občinah so tudi delovne organizacije v radovljiški občini ob novem letu priredile za svoje upokojence sprejeme in jih obdarile. Tako so za konec leta povabile upokojence tovarna Elan, Sukno Zapuže, Veriga, Iskra in še nekatere druge. Upokojencem veliko pomeni, da se jih nekdanji kolektiv ob novem letu spomni, veliko jim pomeni srečanje z nekdanjo delovno organizacijo, pogovor s predstavniki podjetja. Zato je tem bolj boleče, če se nekdanjih svojih članov ob novem letu njihova delovna organizacija ne spomni vsaj z voščilom za zdravje in srečo v novem letu. Ni grenkejšega občutka kot spoznanje, da je nekdanji kolektiv na upokojenca pozabil.

ZAHVALA UPOKOJENCEV

Nekdanji delavci upokojenci Tekstilindusa se vodstvu tovarne in sindikalni organizaciji zahvaljujejo za novoletno povabilo in obdaritev. Vsak upokojenec je vesel, ko mu poštar prinese vabilo delovne organizacije in kolektiva, v katerem je pustil svoja mlada leta in si prislužil pokoj. Upokojenci želijo celotnemu kolektivu še mnogo zdravja in delovnih uspehov. Še posebej velja zahvala glavnemu direktorju Dušanu Horjaku z željami za dobro počutje tudi na novem delovnem mestu.

Upokojenci

Pregled letošnjih nalog

Pretekli teden so se v Ljubljani zbrali na posvet sekretarji občinskih svetov Zveze sindikatov Slovenije in sekretarji republiških odborov sindikata. Pogovarjali so se o vprašanjih v zvezi z občnimi zbori osnovnih organizacij sindikata, o snovanju in sprejemanju letnih delovnih načrtov občinskih sindikalnih svetov in občinskih odborov sindikata, o nadaljnjem dograjevanju notranje organiziranosti in medsebojnem obveščanju o delovanju sindikatov na vseh ravneh njihove organiziranosti. Razpravljali so tudi o pravilniku za podeljevanje srebrnega znaka sindikatov Slovenije in načinu predlaganja kandidatov za sprejem zlatega znaka Slovenije in priznanja samoupravljavcem.

Po ocenah sekretarjev občinskih svetov potekajo občni zbori osnovnih organizacij sindikata tako, da se sindikalno članstvo dokaj množično vključuje v konkretne politične akcije pri uresničevanju interesov delavskega razreda. Na njih članstvo ocenjuje delovanje osnovnih organizacij, sprejema nova pravila organizacij, sprejema letne delovne in finančne načrte za letos in se odloča za delegatsko sestavo in delovanje izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata. Ponekod imajo še nekaj organizacijskih težav, ker zaradi velikega števila osnovnih organizacij in občnih zborov nimajo na voljo dovolj prostorov.

Letne delovne načrte bodo sprejeli v teh dneh vsi občinski sveti zveze sindikatov in vsi občinski odbori sindikatov. Na posvetu so posebej poudarili, da morajo biti načrti medsebojno usklajeni in po vsebini taki, da bodo pomenili uresničevanje nove ustave, dokumentov Zveze komunistov in sklepov 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije in 7. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije. Pri sestavljanju pa naj sodeluje kar največ delavcev-delegatov iz osnovnih organizacij sindikata.

Precejšen poudarek so udeleženci posveta dali tudi dograjevanju notranje organiziranosti v sindikatih in zvezi sindikatov. Sprejeti je treba ustrezne poslovnike o organiziranosti in delovanju svetov oziroma odborov, pripraviti nov sistem financiranja, kadrovske dopolnitve, odločno izpeljati že dogovorjeno, da mora vsak sindikalni aktivist prejemati glasilo Zveze sindikatov Slovenije Delavsko enotnost, ki ga mu bo naročila sindikalna organizacija.

Udeleženci posveta so tudi ocenili predlog pravilnika o podeljevanju srebrnega znaka sindikatov Slovenije, ki določa, da se vsako leto v vsaki slovenski občini podeli do 15 srebrnih znakov članom sindikata za večletno prizadevno delo v osnovni ali občinski organizaciji sindikata pri uresničevanju interesov delavskega razreda. Do 5 srebrnih znakov pa se bo vsako leto podelilo najboljšim osnovnim organizacijam v Sloveniji. L. B.

Partizanski miting v Bohinju

V okviru proslav ob 33. obletnici znamenite dražgoške bitke in 30. obletnici osvoboditve, ki so bile prejšnji teden na Gorenjskem, so v soboto, 11. januarja, zvečer pripravili v avli osnovne šole v Bohinjski Bistrici partizanski miting. Proslave se je poleg domačinov udeležilo tudi veliko mladih iz drugih krajev. Program je potekal tako kot nekdaj partizanski mitingi.

Po slavnostnem govoru predstavnika občinske konference socialistične zveze so v programu nastopili s celovečernim koncertom borbenih pesmi pevci moškega zbora KUD Stane Žagar iz Krope pod vodstvom Egija Gašperšiča, harmonikarski orkester pod vodstvom Jožeta Ažmana, tamburaški orkester domače osnovne šole pod vodstvom Egona Miheliča in recitatorji KUD Svoboda Tomaž Godec in delavske univerze Radovljica, ki so z recitacijami povezovali glasbene in pevske točke. Domačini pa so uprizorili tudi partizanski skeč, ki ga je pripravil Lovro Strgar.

Udeleženci so bili s programom zelo zadovoljni in so še posebej prisrčno pozdravili mlade tamburaše, ki so šele pred dvema mesecema začeli vaditi. Da je miting uspel, velja pohvala nastopajočim in še posebej ravnatelju osnovne šole Francu Fistru, ki je poskrbel za priprave in organizacijo. JR

Izvršni svet
skupščine občine Kranj

razpisuje na podlagi 14. člena zakona o vzgojnoizobraževalni dejavnosti za predšolske otroke (Uradni list SRS, štev. 28/71)

delovno mesto

ravnatelja Vzgojnovarstvenega zavoda Kranj

Pogoji:
— diplomirani pedagog, psiholog ali socialni delavec z najmanj 5-letno vzgojno izobraževalno prakso pri vzgojnovarstvenem delu ter opravljen strokovni izpit
— vzgojitelj z najmanj 10-letno vzgojno izobraževalno prakso ter opravljen strokovni izpit.
Kandidati za navedeno delovno mesto morajo imeti ustrezne moralno politične kvalitete ter organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi.
Kandidati naj vložijo prošnjo, kolkovano z 2 din, življenjepis, dokazila o izobrazbi, strokovnem izpitu in delovnih izkušnjah ter potrdilo o nekaznovanju in da niso v preiskavi na naslov: Izvršni svet skupščine občine Kranj Trg revolucije 1, 64001 Kranj.

Načrtno delo na področju ljudske obrambe

Občinski odbor zveze združenj borcev NOV Škofja Loka je pred dnevi pripravil v Škofji Loki zanimivo predavanje na temo: »Mesto in vloga krajevne skupnosti v sistemu vseljudske obrambe in družbene samozaščite.« Predavanje je bilo izredno dobro obiskano. Udeležili so se ga predstavniki vseh krajevnih organizacij ZB v občini ter člani občinskega odbora ZZB NOV Škofja Loka.

Predavatelj Roman Šmid z oddelka za ljudsko obrambo pri škofjeloški občinski skupščini je navzoče podrobno seznanil z organizacijo in vlogo splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite v krajevnih skupnostih, konkretiziral je vlogo in naloge odborov za ljudsko obrambo v miru in morebitni vojni, spregovoril o organizaciji in sestavi odborov za ljudsko obrambo, štabov ter enot civilne zaščite v krajevnih skupnostih. Podane so bile tudi smernice, kako naj bo razporejeno prebivalstvo pri opravljanju določenih nalog v mirnem času in kako v vojnih razmerah. Prav tako so bila na predavanju razčiščena še vsa nejasna vprašanja v zvezi z izvajanjem nalog celotnih obrambnih priprav.

Družbena samozaščita dobiva v krajevnih skupnostih škofjeloške občine vse popolnejši izraz. Jasno pa je, da bo samozaščita v prihodnje lahko uspešna le, če bodo njeni nosilci občani sami. Pri organiziranju splošnega ljudskega odpora v krajevnih skupnostih ter drugih temeljnih samoupravnih interesnih skupnostih imajo še posebno pomembno vlogo družbenopolitične organizacije, ki se morajo tudi same pripravljati na delovanje v vojnih razmerah. Zato so obrambne priprave tudi del akcijskih načrtov teh organizacij v krajevnih skupnostih.

Ker so predavanja in seminarji zelo uspešna oblika obrambne vzgoje, so se v Škofji Loki dogovorili, da bo škofjeloška Delavska univerza v letošnjem letu po posameznih krajevnih skupnostih pripravila več predavanj. Člani odborov za ljudsko obrambo, odborov civilne zaščite, krajevne samouprave, krajevnih družbenopolitičnih organizacij ter rezervni vojaški starešine se bodo na njih seznanili z mestom in vlogo krajevne skupnosti v sistemu vseljudske obrambe in družbene samozaščite, organizaciji in oblikah v sovražnem zaledju ter sovražni propagandi kot najbolj aktivni obliki specialnega vojskovanja ter njenem preprečevanju.

Tudi občinski odbor ZRVS je že sprejel program splošnega vojaškega usposabljanja rezervnih vojaških starešin v letu 1975 ter akcijski program dela za letos. Ta temelji na idejno političnem delu, sodelovanju pri obrambni vzgoji mladine in ostalega prebivalstva ter širjenju strokovnega tiska in književnih del s tematiko iz NOB.

Osnova za organizirano in aktivno delovanje rezervnih starešin v obrambnih pripravah organizacij združenega dela bodo krajevne organizacije ZRVS in aktivi rezervnih vojaških starešin, ki bodo v povezavi z odbori za ljudsko obrambo, vodstvi organizacij združenega dela, samoupravnimi organi in mladinskimi organizacijami lahko najbolj neposredno vplivali na osveščanje in aktivnost v celotnih obrambnih pripravah.

S takšnim organiziranim in načrtnim delom se bo ljudska obramba in družbena samozaščita na področju občine Škofja Loka brez dvoma lahko uspešno uveljavila. K temu bo zagotovo precej pripomogla tudi odločitev občinskega odbora ZRVS, da se krajevne organizacije ZRVS reorganizirajo, da se ustanovi več krajevnih organizacij rezervnih vojaških starešin in aktivov RVS na šolah. F. Galičič

Zahteva po spremembi pravilnika

Med prosilci za posojila iz sredstev solidarnostnega stanovanjskega sklada očine Tržič, ki jih prispevajo organizacije združenega dela tržiške občine in se zbirajo na banki, so tudi občani Tržiča, ki so zaposleni v drugih občinah. Vendar so le-ti zaradi predpisa, da občani, ki so zaposleni v organizacijah zunaj občine (te v sklad pri tržiški banki ne prispevajo denarja), posojila ne morejo dobiti, prikrajšani. Zahteva, da bi kazalo določilo, ki postavlja del občanov v neenak položaj, spremeniti, se je pojavila na zasedanju občinske skupščine in seji izvršnega odbora enote za graditev stanovanj pri samoupravni stanovanjski skupnosti Tržič, o njej pa je že tudi razpravljal občinski sindikalni svet.

Sindikat predlaga enotno urejevanje tega problema na Gorenjskem, kar je naloga medobčinskega sindikalnega sveta. Prav tako so Tržičani z zadevo seznanili tudi republiški svet Zveze sindikatov Slovenije.

Partizanka Mila

Prijetno se je bilo pomenkovati z nekdanjo partizanko Milo, Potočnikovo z Javornika, zdaj poročeno Barba. Prijetno zato, ker je zgovorna, preprosta, prežeta z optimizmom — še vedno taka, kakršna je morala biti kot osemnajstletno dekle, partizanska bolničarka v minerski četi na Mežaklji, kuharica v škofjeloškem odredu, pri kurirjih ali v gorenjskem vojnem področju.

Mila ali partizanska Milka se sploh hudo ne pritožuje nad težkimi dnevi in leti v »gmajni« — pripoveduje, kot da je bilo povsem jasno in naravno, da so spali po senikih, bredli mrzlo Bohinjko ali se umikali v žvižgu smrtnih krogel. Mlado, zavedno dekle niti pomislilo ni na topel in kolikor toliko varen dom, na manjšo nevarnost, ki bi se ji lahko izpostavljala kot aktivistka na terenu — ne, bila je v četah in odredih, tako je bilo in nič drugače. In ko je enkrat zavestno prijela puško v roke, si vrnitve sploh ni več želela. Z ramo ob rami se je skupaj s tovariši borila vse do osvoboditve.

»Leta 1942 sem začela delati na terenu na Javorniku in kot aktivistka sem se povezovala z mladinci na Blejski Dobravi in v Gorjah. Bila sem obveščevalka, zbirala sem material. Spominjam se, da sem nekoč nesla hrano partizanom na Mežakljo in tedaj me je moral nekdo videti in ovaditi. Ker nisem hotela prepoznati na fotografijah, ki so mi jih gestapovci kazali, nikogar, so me poslali v begunjske zapore. Ko so me izpustili in ko sem se vrnila s prisilnega dela, sem takoj odšla med partizane na Mežakljo.

Z minersko četo na Mežaklji ter pozneje s škofjeloškim odredom smo prehodili Jelovico in Mežakljo pa Pokljuko ter škofjeloške hribe. Po tistem, ko smo neko noč prebredli ledeno mrzlo Bohinjko, sem zbolela in se zdravila v partizanski bolnici.

Dobro se spominjam našega bivanja v pozneje porušeni partizanski vasi Prtovč, kjer so nam bili kmetje vedno pripravljeni pomagati. Pa Martinj vrha in drugih gostoljubnih kmetij na Škofjeloškem, kjer smo se precej zadrževali.

Tudi ranjena sem bila, sprva sem sploh mislila, da sem se pri nemški hajki sama nekam zadela; le neznansko me je skelelo in šele potem sem ugotovila, da me je zadel strel.

Ne, če zdaj pomislim, sploh ni bilo lahko in preprosto, za vsako skalo, za vsakim drevesom te je lahko čakala smrt. Še posebno v minerski četi, ki je bila Nemcem hud trn v peti in ki je bila nenehno izpostavljena nemškim hajkam.«

Mila ima poleg medalje zaslug za narod in medalje za hrabrost doma tudi veliko priznanj, ki jih je dobila kot delovna aktivistka in družbenopolitična delavka na terenu po osvoboditvi. Še danes deluje pri krajevni skupnosti v odboru za varstvo družine, takoj po vojni pa je med prvimi poprijela za razna udarniška dela. Tako se spominja, ko so delali vodovod in pomagali pri odstranjevanju ruševin na Jesenicah, sodelovala pa je tudi pri gradnji spomenika borca na Javorniku.

»Mislim, da je današnja povezava borci — mladina na Javorniku zelo dobra, saj z mladinskim aktivom kot tudi s šolsko mladino dobro in uspešno sodelujemo. Tradicije NOB prenaša naša Zveza borcev na mlade v obliki rednih vsakoletnih pohodov, predavanj in drugih akcij, ki doživljajo dober odziv.«

Mila je tedaj, ko oživijo spomini na partizanska leta, ponosna na priznanja, zagotovo je v srcu ponosna, četudi tega ne pove in ne pokaže. Zanjo je bilo in je samoumevno, da se je tedaj uprla sili, da se je bojevala kot partizanka in da se tudi še zdaj, drugače sicer, a vendarle bojuje za uresničitev tistih ciljev, ki jih je poznala že pred tridesetimi in več leti. In zanjo ni nič veličastnega v tem, da se je žrtvovala, zanjo je to bila in je dolžnost do domovine. Tiha, preprosta je in skromna, ona, ki je po svoje prispevala k naši svobodi.

Vem, da mi bo zamerila, a ne morem zamolčati, da mi je na vprašanje, če je za svoje delo dobila ali dobiva vsaj skromno priznavalnino, odgovorila da ne in da tega sploh ne zahteva.

Taka je torej partizanka Mila in ko jo spoznaš, si si takoj na jasnem, da za kakršnokoli materialno povračilo nikoli ne bo prosila. Vendar, je mar vedno treba prositi?

D. Sedej

Razvojni načrt za prihodnjega pol desetletja

Občina Škofja Loka je druga v Sloveniji sprejela načrt družbenoekonomskega razvoja za prihodnjih šest let — Človek v prvem planu — Velike naložbe v negospodarske dejavnosti — Skladna rast vseh vej gospodarstva

Škofjeloška občina je kot druga občina v republiki sprejela načrt družbenoekonomskega razvoja svojega področja za prihodnjih šest let. Sprejet je torej dokument, ki načrtuje osnovne smeri razvoja občine na vseh področjih. Živahne javne razprave, številne pripombe delegatov v občinski skupščini in občanov na sestankih so osnutek plana v marsičem dopolnile, da izboljšale. Že v javnih razpravah pa je bila pogosto izražena bojazen, da ni nikakršnega zagotovila, da bo načrt do leta 1980 tudi uresničen. Prav zato so se v Škofji Loki odločili podpisati poseben družbeni dogovor o izvajanju načrta. Podpisali so ga občinska skupščina, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije ter Ljubljanska banka, podružnica Kranj, enota Škofja Loka. Družbeni dogovor nalaga vsem gospodarskim in družbenim dejavnikom kot osnovno nalogo vodenje enotne politike pri ustvarjanju možnosti za hitro in skladno gospodarsko rast, socialni napredek, pravilen prostorski razvoj, vse to pa na osnovi dograjevanja in izpolnjevanja socialno ekonomske strukture in na podlagi hitrejšega uvajanja moderne tehnologije, tehnike in organizacije dela ter višje strokovne izobrazbe in razgledanosti delavcev.

Dokument, ki je bil sprejet, daje temeljit pregled gibanj na gospodarskem in na drugih področjih v občini v preteklih letih, obenem pa nakazuje smeri in daje temelje za razvoj v prihodnjega pol desetletja. Občina Škofja Loka se zdaj že uvršča med najrazvitejše občine v Sloveniji. Delež kmečkega prebivalstva se je močno zmanjšal — v prihodnje naj ne bi padel pod deset odstotkov, zato pa je industrija število zaposlenih izdatno povečala. Po višini narodnega odhodka je škofjeloška občina že na sedemnajstem mestu v republiki. Na to je seveda vplivala množica dejstev, med najpomembnejšimi pa so bila pravilna usmeritev industrije, dobro zaledje za dodatne delovne moči na kmetijskih področjih, prizadevnost delavcev, želja po napredku itd.

V prihodnjih šestih letih ni predviden počasnejši tempo ekonomske rasti občine Škofja Loka od dosedanjega. Obstajajo objektivne možnosti, da nadaljuje dosedanjo hitro gospodarsko rast z okrog osemodstotno povprečno rastjo družbenega proizvoda, z varčevanjem pri »živem« delu, materialih, energiji, z racionalno uporabo prostora ter s smotrno porabo delovnega časa. Vključevanje novih delavcev v združeno delo bo doseglo stopnjo naraščanja za 2,4 odstotke letno, produktivnost pa poprečno 5,6-odstotno rast letno. Takšno rast zagotavljajo predvsem naraščajoča produktivnost, ugodna sestava predelovalne industrije, velika vlaganja v preteklih letih, smeli načrti delovnih organizacij, dobri rezultati pri izvozu . . .

Družbenoekonomski načrt razvoja občine Škofja Loka pa vedno v prvi plan postavlja človeka, ki je odločujoči in edini pravi nosilec napredka. Prav zato predvideva veliko povečanje naložb v negospodarske dejavnosti. Njihov delež bo z doseganjih desetih porasel na enaindvajset odstotkov. V načrtu je gradnja novih šolskih prostorov, zdravstvenih in vzgojno-varstvenih ustanov, stanovanj in drugih pomembnih objektov.

Čeprav plan predvideva skladno rast vseh gospodarskih dejavnosti, pa vseeno še posebno močno podpira razvoj terciarnih dejavnosti, predvsem turizma.

Gospodarstvo bo v prihodnjih letih investiralo v osnovna sredstva za več kot dve milijardi din sredstev, vendar večinoma v opremo in manj v gradnjo novih objektov; v negospodarstvu pa je skupno z gradnjo stanovanj načrtovanih za 560 milijonov din investicij.

Velika zavora predvidenemu razvoju pa bo brez dvoma infrastruktura, zlasti cestno prometne povezave. Občina je proti Gorenjski, Primorski in Notranjski še vedno precej zaprta, kar onemogoča vse bolj potrebno medsebojno povezovanje. Spričo takega stanja se podpisniki družbenega dogovora zavzemajo za hitrejše izboljševanje regionalnega, obenem pa tudi lokalnega cestnega omrežja. Obenem pa ne pozabljajo na energetiko, vodno gospodarstvo, komunalne naprave ter PTT povezave.

Za prihodnjega pol desetletja je v občini Škofja Loka predviden prostorsko uravnovešen razvoj. Zaradi hitrega razvoja glavnih naselitvenih središč v občini — Škofje Loke, Železnikov in Žirov — so namreč drugi kraji v preteklosti vse bolj zaostajali in se praznili. Bodoča razvojna politika pa bo stremela za tem, da bi se širša gravitacijska področja razvijala skladno s svojimi središči. Kmet naj bi v prihodnje postal še pomembnejši dejavnik razvoja.

Varstvo okolja se vse bolj uvršča med najvažnejša vprašanja današnjega časa. Tudi v škofjeloški občini je zaradi naglega vzpona industrije, zaradi nazadovanja agrarnih struktur, urbanizacije in prometa naravno okolje močno ogroženo. Zato se tudi načrt zavzema za čimvečjo omejitev škodljivih posegov v naravo.

Načrt je torej sprejet. Na vseh občanih škofjeloške občine pa je, da ga začno uresničevati v praksi!

J. Govekar

Ustanovna skupščina SIS

Na zadnji seji delovne skupine za samoupravne interesne skupnosti pri koordinacijskem odboru za spremljanje ustave v Radovljici so ocenili priprave na konstituiranje vseh samoupravnih interesnih skupnosti v občini. Ugotovili so, da so pooblaščeni delegati konec minulega leta podpisali samoupravne sporazume o ustanovitvi samoupravnih interesnih skupnosti in da so delovni ljudje v občini razpravljali tudi že o delovnih programih samoupravnih interesnih skupnosti za letos. Prav tako so iniciativni odbori za ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti predlagali tudi že kandidate za vodilne funkcije in za organe skupnosti.

V občini je torej vse pripravljeno za sklicanje sej ustanovnih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Tako se bodo delegati samoupravne skupnosti za gozdarstvo zbrali na ustanovni skupščini jutri. Skupnost otroškega varstva se bo konstituirala 4. februarja, skupnost za izobraževanje 5., za socialno skrbstvo 6. in kulturna skupnost 7. februarja. Na vseh skupščinah bodo izvolili tudi delegate za republiške skupnosti.

Ustanovna skupščina samoupravne skupnosti za zdravstvo je bila v petek, za zaposlovanje pa včeraj. Na teh dveh ustanovnih skupščinah so izvolili tudi tričlanski iniciativni odbor za sklic regionalne ustanovne skupščine. Enak iniciativni odbor bodo izvolili tudi na jutrišnji ustanovni skupščini samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo.

JR

Ocena in načrti bohinjskega turizma

Turistični in gostinski delavci iz Bohinja so nekaj dni pred koncem minulega leta na občnem zboru turističnega društva Bohinj-jezero in na zboru oddajalcev zasebnih turističnih sob ocenili lansko turistično sezono v Bohinju. Ugotovili so, da je bila le-ta v primerjavi z letom poprej precej slabša. Vzrokov je več. Število tujih gostov se je precej zmanjšalo, kar je predvsem posledica dokaj negotovega gospodarskega položaja v svetu nasploh. Tako so zabeležili dokaj skromen obisk predvsem pred sezono in po njej.

Vendar pa po mnenju bohinjskih turističnih delavcev glavnih vzrokov za slabšo lansko sezono v Bohinju ne gre iskati v gospodarskih in drugih težavah v svetu. Precej se je na primer zmanjšal promet zaradi urejanja ceste v Soteski med glavno sezono. Razen tega se v zadnjih letih turistična ponudba v Bohinju ni prav nič spremenila. Bohinj ni dobil nobenega novega objekta, po drugi strani pa je znano, da je tako imenovana turistična infrastruktura na tem področju najslabša. Tako se domače in tuje turistične agencije vse bolj izogibajo temu področju. Ob premajhnih vlaganjih v infrastrukturo pa v Bohinju ne morejo razumeti, zakaj je ta del Gorenjske nenadoma dobil nekakšno prednost pri gradnji vikendov. Takoj po vojni je bilo na primer v Bohinju okrog 200 postelj v vikendih, danes pa jih je prek 1000. Res je sicer, da se je v zadnjih letih precej povečalo tudi število zasebnih turističnih postelj, vendar pa so po drugi strani hotelske zmogljivosti ostale praktično nespremenjene. Bohinjci pravijo, da se bo treba o njihovi nadaljnji usodi čimprej odločiti. Naj bo Bohinj še naprej prostor za nekakšno gostoljubno in ceneno idilo v vikendih ali pa naj poseže deloma tudi po komercialni turistični plati? Če se bomo odločili za vikende, potem se bo treba odločiti, kako se bomo zaposlovali v prihodnje, pravijo. Naj pripeljemo na to področje industrijo ali kaj? Če pa bomo hoteli imeti ljudi zaposlene v turizmu, potem je treba začeti čimprej ustvarjati takšne pogoje. In kot ničkolikokrat tudi ob tem razmišljanju dajejo za primerjavo nemogočo makadamsko cesto, ki vodi proti slapu Savica. Redki so turisti, ki se še upajo podati nanjo z avtomobilom, peš pa tudi ne zaradi prahu. Radi imajo Triglavski nacionalni park in ponosni so nanj, toda kaj več kot imena od njega nimajo. V želji, da bi Bohinj končno le začel dobivati podobo, kot je začrtana v projektih severnega Jadrana, je takšno njihovo stališče lahko razumeti.

Kljub težavam na turističnem področju še ne nameravajo vreči puške v koruzo. Turistično društvo bo letos tesno sodelovalo z drugimi društvi in organizacijami v Bohinju. Lotiti se nameravajo povezave turizma s planšarstvom. Urediti nameravajo pokrito avtobusno postajališče pri jezeru, izdelali bodo planinske in grebenske table, pripravljajo nov prospekt, krajevni plan za Staro Fužino in Ribčev laz, nabavili bodo več klopi in smetnjakov itd. Če ne bo zmanjkalo denarja bo letos turistično društvo sodelovalo pri urejanju javnega kopališča na Velikem Veglu, pri urejanju teniških igrišč ob hotelu Stane Žagar in Bellevue, pri pripravi projektov in javne razsvetljave na področju Ukanca in še nekaterih drugih. Razen tega namerava turistično društvo skupaj s Kmetijsko gozdarsko zadrugo Srednja vas povečati zmogljivosti v kmečkem turizmu, z občinsko komisijo za razvoj turizma pa si bodo prizadevali, da bi končno le začeli uresničevati že začrtani program hotela Lev.

Ob vsem tem pa v Bohinju pričakujejo, da bodo letos kljub gospodarskim in drugim težavam morda le naleteli na večje razumevanje in pomoč od širše družbene skupnosti pri uresničevanju že pred leti začrtanih programov.

A. Žalar

Branžna organiziranost

Pred približno dvema letoma se je v Združenem podjetju Iskra porodila zamisel o branžnem organiziranju v tej organizaciji. Predvidevali so, da bi tako dosegli večjo poslovno učinkovitost, boljšo proizvodnjo, hitrejši razvoj, večji dohodek in boljšo socialno varnost zaposlenih.

V dveh letih so tako pripravili vse potrebno za takšno organiziranje. Prvi korak pri uresničitvi te zamisli pa so naredili v sredo, 15. januarja, ko so v Iskri Elektromehaniki Kranj podpisali prvi samoupravni sporazum za branžno združitev. Med seboj so se povezale organizacije z enako ali sorodno proizvodno dejavnostjo. V novi branžni organizaciji bodo poslej poleg Elektromehanike Kranj Vega Ljubljana in tovarna mehanizmov v Lipnici, tovarna elektronskih naprav iz Ljubljane, tovarna elektronskih inštrumentov iz Horjula, tovarna merilnih inštrumentov iz Otoč in del Iskrinega raziskovalnega inštituta ter del prodajno servisne organizacije. Ta nova branžna delovna organizacija bo imela 19 temeljnih organizacij združenega dela in 9800 zaposlenih.

V celotni Iskri pa bodo na ta način iz dosedanjih 21 ustanovili 6 delovnih organizacij. V vseh bodo povezali skupne raziskovalne, razvojne, proizvodne in prodajne dejavnosti. Na sredinem podpisu samoupravnega sporazuma je direktor Iskre Elektromehanike Kranj inž. Aleksander Mihev poudaril, da podpis ne pomeni le formalnega združevanja, marveč veliko ekonomsko prednost v dosedanjem razvoju Iskre.

A. Ž.

Loške tovarne hladilnikov
Škofja Loka

razglašajo naslednja prosta delovna mesta:

— vodjo službe in investicije
Pogoj: visoka izobrazba strojne, elektro ali ekonomske smeri in znanje enega svetovnega jezika — željena praksa in zunanjetrgovinski izpit;

— vodje tehnološke grupe Orodjarne
Pogoj: visoka izobrazba strojne smeri — željena praksa;

— vodje tehnološke grupe v servisu

— vodje tehnološke grupe v servisu
Pogoj: visoka izobrazba strojne smeri — željena praksa;

— Work factor analitika
(štiri delovna mesta)
Pogoj: srednja strokovna izobrazba — željena predhodna izobrazba KV orodjar ali ključavničar — opravljen tečaj WF;

— vodje službe za varstvo pri delu
(za določen čas — eno leto)

— organizatorja — programerja
(dve delovni mesti)
Pogoj: visoka ali višja izobrazba ekonosmke, matematične, organizacijske ali tehnične smeri, oziroma ustrezna srednja izobrazba z željo po nadaljnjem izobraževanju;

— korespondenta
Pogoj: dokončana srednja administrativna šola;

— več ključavničarjev, strugarjev, rezkalcev, električarjev in orodjarjev
Pogoj: dokončana poklicna šola;

— več delavcev in delavk
za priučitev na najrazličnejših delovnih mestih

— referenta za izobraževanje
(štiriurni delavnik)
Pogoj: dokončana srednja šola — željena praksa na področju izobraževanja;

— administratorja
za določen čas
Pogoj: nedokončana srednja šola

Vloge z ustreznimi dokazili sprejema kadrovsko socialna služba 15 dni po objavi.

Na podlagi pravilnika o podeljevanju občinskega priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda, Žirija za podeljevanje priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Kranj

objavlja pogoje in rok za predlaganje kandidatov za podelitev občinskih priznanj OF leta 1975

Priznanja se bodo podelila ob obletnici ustanovitve OF v letu 1975 zasluženim organizacijam in posameznikom, ki so s svojim delom, posamezniki pa tudi z drugimi osebnimi kvalitetami dosegali uspehe trajnejšega pomena pri razvijanju in uveljavljanju socialističnega družbenopolitičnega in samoupravnega sistema in odnosov, zlasti pa za dosežke, ki pospešujejo neposredno uveljavljanje občanov in delovnih ljudi na vseh področjih družbenega življenja. Upoštevali se bodo zlasti tisti, ki prostovoljno opravljajo družbeno delo in izstopajo s svojo prizadevnostjo, požrtvovalnostjo in z delovnimi uspehi v svojem delovnem okolju. Še posebej pa tisti, glede na to, da praznujemo 30-letnico osvoboditve, ki so s svojim delom med narodnoosvobodilno borbo in v povojni graditvi največ prispevali k razvoju socialističnega samoupravnega sistema.

Predloge za podelitev priznanj lahko podajo organizacije SZDL, delovne in druge organizacije, samoupravne skupnosti, njihovi organi in posamezni občani.

Predlogi morajo vsebovati osebne podatke in utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj kandidati prejmejo priznanje OF za leto 1975.

Rok za prijave je 15. marec 1975. Kasnejših predlogov žirija ne bo upoštevala. Obrazce za predlaganje kandidatov dobijo predlagatelji v pisarni Občinske konference SZDL Kranj (soba 199)

Predloge sprejema

Žirija za podelitev priznanj
OF pri občinski konferenci
SZDL Kranj

Pri živinoreji tudi letos največ težav?

Ob ocenjevanju lanskega »kmetijskega« leta lahko zapišemo marsikaj vzpodbudnega. Letina je bila na splošno dobra, čeprav je že kazalo, da nekaterih dobrin zaradi muhastega in deževnega vremena niti rešili ne bomo. Kmetijstvu smo lani namenili toliko denarja kot že dolgo ne. Trošili smo ga za uresničevanje zelenega programa, razen tega pa še za reševanje kriz v živinoreji, za premiranje mlečne proizvodnje, za kreditiranje obratnih sredstev itd. Osnovana je bila kmetijska razvojna skupnost, podpisan družbeni dogovor o kreditiranju kmetijstva, sprejeta zakona o gozdovih in vinu, oblikovane kmetijske zemljiške skupnosti ter vloženi precejšnji napori v uresničevanju zakona o združevanju kmetov, pri čemer ne smemo prezreti prizadevanj Zadružne zveze Slovenije. Dobra letina, čeprav ni bila rekordna, pa je opozorila, da na morebitne večje dosežke še nismo pripravljeni. Manjka predvsem skladišč, sušilnic, hladilnic, predelovalnih obratov in močnejše živilske industrije.

Ponovno je zbodla v oči razlika med hektarskimi donosi v družbenem in zasebnem kmetijstvu. Kmetje imajo kar 85 odstotkov vseh obdelovalnih površin v državi, zato jih je nujno potrebno tesneje povezati z družbenim sektorjem in oblikovati organizirano proizvodnjo hrane. Na tem področju še marsikje šele prebijamo led. Velik je bil tudi delež kmetijstva pri stabilizaciji gospodarstva. Kljub večjim pridelovalnim in predelovalnim stroškom se cene osnovnih kmetijskih proizvodov niso pretirano zviševale, marsikje pa celo ostajale na predlanski ravni. Zaradi tega so se že tako pičla sredstva za razširjeno reprodukcijo še zmanjšala, kar je pogosto neugodno vplivalo na porabo umetnih gnojil, zaščitnih sredstev in kvalitetnih semen ter zaviralo hitrejši razvoj panoge.

Najbolj kritično je bilo v živinoreji. Težavam pri prodaji in izvozu živine in mesa so se pridružile še nevšečnosti pri koruzi. Slovenija bo morala letos kupiti v drugih republikah okrog 17.000 ton koruze in to po ceni, ki že sedaj dosega 2,5 dinarja. Upoštevajoč še prevozne stroške, utegne biti cena koruze previsoka za sedanje odkupne cene živine. Najverjetneje bo treba z družbenim dogovorom postaviti ceno koruze na realno osnovo, saj je jugoslovanski primer, da je koruza dražja od pšenice, v svetu menda edinstven! Možnosti za izvoz našega mesa v dežele Evropske gospodarske skupnosti so vsaj do polletja majhne. Nekaj si lahko obetamo od izvoza pitancev, težkih okrog 300 kilogramov, v Italijo. Na to možnost se bo treba čim prej temeljito pripraviti. Zvezni izvršni svet pripravlja tudi predlog za premiranje pitane živine, v Sloveniji pa razmišljamo tudi o novih cenah mleka.

Vse kaže, da bodo tudi letos živinorejske težave najbolj pestile naše kmetijstvo.

J. Košnjek

Uporaba gnojevke

Gnojevka nam ohrani mnogo več rastlinskih hranil kot hlevski gnoj. To pride bolj do izraza pri gnojenju travne ruše kot pri gnojenju njivskih kultur, kjer gnoj zaoravamo.

Računamo, da 1 GVŽ da letno v gnojevki:
čistega dušika 81 kg
čistega fosfora 33—50 kg
čistega kalija 50—115 kg.
Te hranilne snovi so v gnojevki vezane seveda v spojinah.

Skladiščenje in transport gnojevke zahteva tudi izgube. Pri kaliju in fosforu izgub ni, pri dušiku so. Zato računamo, da 1 GVŽ da letno rastlinam v gnojevki:

čistega dušika 57—73 kg
čistega fosfora 33—50 kg
čistega kalija 80—115 kg.
Te številke niso rezultati naših analiz, pač pa so podatki, vzeti od tam, kjer gnojevko uporabljajo že več desetletij.

Gnojevko v jami ni potrebno pustiti da prevre. Zato jo lahko razlivamo praktično vedno, pazimo le, da je primerno razredčena, da razlivanje prilagodimo zahtevam gnojene kulture in vremenu ter letnemu času.

Praktično dobimo gnojevko v vseh hlevih že razredčeno, saj rabimo vodo za spiranje rešetk in čiščenje kanalov (kar pa ni potrebno). V času, ko vegetacije ni, lahko razlivamo nerazredčeno, pazimo le, da zemlja ni zmrznjena (če je nagnjen teren), lahko jo vozimo tudi po snegu (ozimnine so hvaležne zanjo tudi v teh pogojih, prav gotovo pa koristi tudi travni ruši). Nerazredčeno vozimo na njive pred oranjem. Po setvi, preden rastline vzkale, lahko z njo gnojimo še koruzi, krompirju in pesi — rastlinam, ki imajo moč, da plast, ki ostane na površini, prebijejo. To gnojenje tudi močno zavre kaljenje in rast plevelov.

Posameznim kulturam gnojimo lahko s:

Koruza	50—100 m^3/ha
rž — ječmen	15— 20 m^3/ha
pšenica — oves	25— 35 m^3/ha
krompir	40—100 m^3/ha
krmna pesa	40— 50 m^3/ha

Detelje, jarega ječmena in ogrščice z gnojevko ne smemo gnojiti.

Gnojevka nam rabi lahko za osnovno gnojenje, lahko pa tudi za dognojevanje. Pri dognojevanju mora biti ustrezno razredčena (1 : 3 do 1 : 5).

Zelo koristna je gnojevka na travnem gospodarstvu. Pri obtežbi 2 GVŽ/1 ha travniških površin pridelamo toliko gnojevke, da lahko pognojimo ves pašnik. Dokupiti moramo le še okrog 30 % rastlinam potrebnih hranil, da pokrivamo izgube rastlinske hrane zaradi izpiranja, izhlapevanja, ipd.

Travinje lahko dobi do 80 m^3 gnojevke na 1 ha. Naenkrat damo največ do 15 m^3/ha. Med vegetacijo mora biti razredčena najmanj 1:1, izbiramo tudi primernejše vreme. Pri pašno-košni rabi polivamo z razredčeno 1 : 3 (en del gnojevke na tri dele vode) tudi tam, kjer bomo čez 2—3 tedne pasli, kar je odvisno od deževja. Praktično pa imamo pri tej tehnologiji vedno daljše obhode, zato z razredčeno gnojevko lahko brez skrbi dognojujemo.

Uporaba gnojevke pomeni znaten prihranek pri nakupu mineralnih gnojil. Ta bo še rastel, saj cene surovin na svetovnem tržišču še ne kažejo znakov umiritve.

Živinorejsko veterinarski zavod
Gorenjske — Kranj:
Kmetijska pospeševalna služba:
Boris Praprotnik, dipl. ing. agr.

V presojo in odločitev kmetom

Zadnje čase vse pogosteje slišimo besedo »integracija«, ki kot tujka ne pomeni nič drugega kot povezovanje, združevanje, predvsem v gospodarskem smislu. Urejene tržne razmere v svetu in doma zahtevajo vsemogoča izhodišča za razrešitev problema. Nepovezanost v tržni politiki povzroča vsepovsod večje ali manjše »glavobole«. Eno od teh izhodišč za normalizacijo trga v kmetijski proizvodnji je vsekakor naročena proizvodnja, kar pomeni, da proizvajamo toliko, kolikor ožji ali širši trg potrebuje.

Integracije — povezovanja v vseh gospodarskih strukturah so prisotne povsod v svetu. Tako so se ne zahodu povezali v evropsko gospodarsko skupnost in na vzhodu v svet za vzajemno pomoč. Tako imajo tudi urejeno v Ameriki (Latinska Amerika — LAFTA) itd. Z mednarodno delitvijo dela se rešujejo križni problemi gospodarstva. Inflacija kot negativni element ekonomike se bohoti v vseh gospodarskih strukturah. Danes ni več problem proizvajati, problem je vnovčiti proizvode, čeprav vemo, da je problem razdelitve proizvodov največji, saj je 2/3 človeštva podhranjenega. Ta ugotovitev nam narekuje naslednje: proizvajati bomo morali naročeno ali toliko kot zahteva trg. Iz tega sledi, da bo treba učvrstiti odnose sodelovanja, delitve dela in sredstev in vzpostaviti tako tržno politiko, ki bo dosledno realizirala poslovno moralo tudi do proizvodnje.

SOCIALNA VARNOST

Lani smo zabeležili relativno dobro letino v kmetijstvu. Porušeno pa je bilo ravnotežje med cenami kmetijskih proizvodov in reprodukcijskim materialom (umetna gnojila, semena, zaščitna sredstva in močna krmila). Zaradi tega so se kmetijski proizvajalci znašli v slepi ulici. Prodajne cene krompirju, mesu in mleku ne krijejo lastnih stroškov. Zaloge krompirja so ostale pri kmetih, ki ga ne morejo vnovčiti. Kmetijske zadruge niso mogle prodati vsega krompirja. Prek poslovno-tehničnega sodelovanja s Kmetijsko živilskim kombinatom Kranj so prodale večino krompirja. V takih medsebojnih odnosih v bodoče ni pričakovati izboljšanja, če kmetje sami ne bodo zagotovili sebi enakopravnega položaja v celotnem produkcijskem procesu. Ustavna določila, zakon o združevanju kmetov in drugi pozitivni predpisi točno opredeljujejo zasebnega kmeta in njegovo vlogo. Po 61. členu nove ustave SFRJ je kmetu in njegovim članom, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in delajo s sredstvi, na katerih imajo lastninsko pravico, zajamčena pravica, da uveljavljajo samoupravni položaj v socialističnih družbenoekonomskih odnosih, razpolagajo z rezultati svojega dela, zadovoljujejo svoje osebne in družbene potrebe in si tako zagotavljajo socialno varnost. Na podlagi osebnega dela imajo kmetje v načelu enak položaj in v osnovi enake pravice kot delavci v združenem delu. Ustrezne pravice in obveznosti imajo tudi pri združevanju dela in sredstev ter v tržni menjavi in kreditnih razmerjih. Vendar v praksi še ni tako. Ustavnega določila pa se bo treba držati.

NEUREJEN TRG

Kje so torej izhodišča? Izhodišča so v nadaljnjih integracijskih procesih, to je v združevanju osnovne proizvodnje — kmetijstva s predelovalno industrijo in trgovino. Le močan ekonomski potencial bo lahko vplival na notranji in zunanji trg ter končno tudi na odpravo miselnosti, da naj kmetijstvo proizvaja svoje proizvode za vsako ceno. Izravnava presežka dela z družbenoekonomskimi »injekcijami« kmetijstvu (premijami, regresi in podobno) so sicer enkratni pozitivni element, vendar še vedno postavlja kmetijskega proizvajalca v neenakopraven položaj, ker še ne odloča sam o rezultatih svojega dela.

Kmetje se morajo kot člani kmetijske zadruge pri omenjenem združevanju odločiti, ali bodo še v prihodnje tako tvegali v proizvodnji kmetijskih dobrin in ne vedeli, kljub sklenjeni kooperacijski pogodbi, kako bodo prodali svoje pridelke in za koliko oziroma če jih sploh bodo. Praksa pogosto pokaže, da zaradi neurejenih tržnih odnosov veliko kvalitetnih pridelkov propade.

O ZDRUŽITVAH NAJ ODLOČAJO NEPOSREDNI PROIZVAJALCI

Na Gorenjskem je bilo že več začetih akcij za združitev kmetijstva, vendar do sedaj večjih uspehov ni bilo. Rezultatov ni predvsem zaradi tega, ker o teh združitvah niso odločali neposredni proizvajalci — kmetje in delavci družbene primarne proizvodnje, ki so najbolj zainteresirani. V njihovem imenu so se o povezovanju pogovarjali le vodilni, ki pa so preveč poudarjali, da kmet ni zainteresiran za združitve predvsem iz bojazni, da bo izgubil lastnino — zemljo. Takšno stališče je brez osnove. Res je, da se kmet boji za svojo lastnino, za zemljo, vendar mu je treba odkrito povedati, da mu lastnine nihče ni opravičen jemati in da mu je nihče ne bo jemal. V tem ga ščiti ustava in v zvezi z njo ustrezni zakoni. Njegovo delo na zemlji mu opravičuje lastnina. Opozoriti je treba še na drugo negativnost. Proti združitvi so predvsem omenjene vodilne strukture (vendar ne povsod), ki kmeta napačno seznanjajo s predmostmi integracij. Te vodilne strukture uporabljajo izmišljene izjave kmetov in z njimi v njihovem imenu zavlačujejo, seveda tudi njim v škodo, integracijske procese.

Kmetijskemu proizvajalcu je treba zagotoviti socialno varnost! Leta se kaže v prodaji njegovih pridelkov po ustreznih cenah, ki ga spodbujajo oziroma naj bi ga spodbujale za čimvečje dosežke v kmetijstvu. Proizvodnja kmetijskih oziroma življenjsko nujnih dobrin je dolgotrajen proces, ki traja najmanj eno leto oziroma pri prireji mesa celo dve leti, podvržena pa je vplivom narave (slabe letine, vreme, naravne nesreče itd.). Zato je riziko te proizvodnje dosti večji kot pri drugih panogah gospodarstva. Ta ugotovitev je podana in se ji ni moč izogniti. Izogniti pa se je moč osebnim vplivom, ki zavirajo nadaljnji razvoj kmetijstva. Te vplive pa bo potrebno korenito odpraviti in kmetijskega proizvajalca postaviti na trdna ekonomsko-tržna tla.

14.018 KMEČKEGA PREBIVALSTVA

Na Gorenjskem je čistega kmečkega prebivalstva le še 9 %, po občinah pa so podatki naslednji:

občina	število kmečkega prebivalstva	v %
Jesenice	624	3
Kranj	5.544	10
Radovljica	2.517	9
Škofja Loka	4.775	16
Tržič	558	5

Skupno torej 14.018 ali 9 %. Toda od tega prebivalstva, ki na kmetijskih površinah še obstaja, je le nekaj nad 50 % aktivnega. Ugotovitve so namreč, da na kmetijah ostaja večinoma le izčrpano, ostarelo prebivalstvo (gradivo KZZ Kranj, november 1974).

Po novih zakonih in na osnovi ekonomske politike ne bo več možno tako ravnati s kmetijskimi proizvajalci kot doslej. Njihova samoupravna pravica jim nalaga tudi dolžnost, da se odločijo, kako bodo v bodoče usmerjali svojo proizvodnjo. Obstajata dve varianti: ali po stari poti naprej v še večjo stagnacijo oziroma nazadovanje in riziko prodaje svojih proizvodov ali se opredeliti na nadaljnje integracijske procese (in tako odpraviti vrsto posrednikov, ki jim jemljejo rezultate dela) ter si učvrstiti tako ekonomsko osnovo, ki bo zagotavljala obstoj in socialno varnost prek naročene proizvodnje in res zagotovljene prodaje kmetijskih proizvodov.

Napačno bi bilo misliti, da bi z združitvijo gorenjskega kmetijstva vse rešili. Nadaljnji proces bodo združevanja z ustreznimi podjetji, ki že sedaj nastopajo kot velik odjemalec kmetisjkih artiklov, vendar brez povezave niso vezani na naš prostor in se lahko vsak hip usmerijo drugam. V takih primerih je prodaja (recimo krompirja) še bolj ogrožena.

Nadaljnji obstoj kmeta je odvisen torej le z združitvijo dela sredstev na ravni organizacije, v katero je vključen in je zato zavlačevanje le še sprehod po labirintu vseh mogočih izgovorov, ki bodo vzela še poslednje veselje do dela na zemlji kmetom, kar ga še imajo. Pričakuje se torej pobuda kmetov, da sprožijo v organizaciji (Kmetijski zadrugi) kjer so vključeni, vprašanje, zakaj se zadeva zavlačuje. Od njih je predvsem odvisno, kakšen bo njihov jutrišnji dan in kako bodo jutri prodajali svoje pridelke.

Lojze Kalinšek

Meso Kamnik

Zahtevajte v trgovinah pristne domače krvavice, kamniški želodec, hrenovke, pečenice in ostale naše mesne izdelke.

KMETIJSKA ZADRUGA NAKLO — VALILNICA

bo začela prodajati enodnevne piščance vsak torek od 21. januarja dalje.

Sprejemamo naročila za nesnice in pitance nad 25 kosov.

Se priporoča **KZ Naklo — Valilnica**

Ob ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo gozdnogospodarskega območja Kranj

Gozdovi ne rastejo sami!

Zadnje dni lanskega leta so v Kranju delavci Gozdnega gospodarstva Kranj in kmetje kranjske, škofjeloške in tržiške občine, delavci organizacij združenega dela s področja primarne, mehanične in kemične predelave lesa ter predstavniki krajevnih skupnosti in kmetijskih, lovskih, turističnih, vodnogospodarskih in organizacij s področja varstva okolja ustanovili samoupravno interesno skupnost za gozdarstvo gozdnogospodarskega območja Kranj. Nova samoupravna gozdarska skupnost, imenovana območna skupnost za gozdarstvo, deluje v kranjski, škofjeloški in tržiški občini.

Njene naloge so dejavnost posebnega družbenega pomena. To sta varstvo in gojenje gozdov, gozdno semenarstvo in drevesničarstvo, urejanje gozdov in odkazovanje gozdnega drevja za posek. Podpisniki sporazuma o oblikovanju območne skupnosti zagotavljajo družbeni interes za ohranitev in gojitev gozdov, usklajujejo interese gozdarstva z interesi gospodarstva, še posebno lesne industrije, si prizadevajo ohraniti biološko ravnotežje v gozdovih ter razrešujejo vprašanja, pomembna za varovanje in ohranjevanje gozdov nasploh. Razen tega bo območna skupnost, vodi jo skupščina, ki jo sestavlja 48 delegatov, soodločala pri gozdnogospodarskih načrtih, potrjevala letne operativne plane gozdnogospodarske organizacije, razpravljala o oblikovanju in uporabi prispevkov za biološka vlaganja, predlagala gozdove za varovalne in druge posebne namene, odbirala površine, kjer se lahko odkazovanje lesa opusti (siromašni gozdovi) itd. Pomembna bo tudi beseda območne skupnosti pri posegih v gozdove, pri izdelovanju regionalnih prostorskih planov ter pri skrbi za obveščanje, vzgojo in izobraževanje.

Zaradi razmer, ki vladajo v gozdovih kranjske, škofjeloške in tržiške občine, nova območna skupnost ne bo brez dela. Kranjsko gozdnogospodarsko območje meri 64.000 hektarjev in je po velikosti na šestem do sedmem mestu v republiki. Dve tretjini gozdov je v zasebni lasti. V kranjski, loški in tržiški občini, ki sodijo h kranjskemu gozdnogospodarskemu območju, je okrog 10.000 lastnikov gozdov, od katerih je kmetov le polovica. To kaže na precejšnjo razdrobljenost. Hektarska zaloga dosega 200 kubičnih metrov, po izračunih kranjskih gozdarskih strokovnjakov pa bi lahko znašala vsaj 240 ali 250 kubikov. Sicer pa kar 18 odstotkov gozda ne daje tistega kar bi lahko. To kaže, da bo imela območna samoupravna skupnost ob pomoči Gozdnega gospodarstva Kranj prav na tem področju obilo dela. Letni skupni etat znaša 180.000 kubičnih metrov, v doglednem času pa bi ga lahko, seveda ob večjih vlaganjih, povečali za 18 odstotkov. Na kranjskem območju je precej nekvalitetnih in ne preveč donosnih gozdov. Gozdno gospodarstvo Kranj letno sicer obnovi 200 hektarjev površine, vendar je to premalo. Najmanj tisoč hektarjev kliče po večji negi in obnavljanju.

Gozdovi ne rastejo sami! Treba jih je najprej obnavljati, vanje tudi marsikaj vložiti, šele potem pa pričakovati, da bo gozd del vloženega tudi vrnil. Pobudniki za gozdarsko interesno skupnost so imeli v mislih prav to!

J. Košnjek

S potovanja okoli sveta

Ker je bil večer, je bila plaža koraj prazna, zato pa je bilo toliko več ljudi zunaj na korzu. Ti severnjaški poslovneži so bili zdaj, ko so bili daleč od okolja, v katerem ponavadi živijo in delajo, oblečeni zelo svobodno in včasih tudi ekstravagantno. Mojo pozornost je zbudil par, za katerega bi si človek mislil, da prihaja iz kakšnega družabnega salona v dobi klasicizma. Mlad gizdalin z napudranimi lici in s sprehajalno palico v roki, oblečen v cilinder in frak, poleg njega pa že nekoliko priletna ženska, v dolgi beli obleki z globokim izrezom. Poleg tega sta bila oba okitena s cvetjem, s sabo pa sta na vrvici vodila cel trop kužkov raznih pritlikavih pasem.

Med množico sprehajalcev so se prerivali črnski prodajalci afriških spominkov in ponujali ebenovinaste kipce, obredne maske, slonokoščen nakit in drugo robo. Hotel sem kupiti lesen kipec vojščaka s sulico, pa mi je krmar Stipe, ki je hodil z menoj, to odsvetoval, češ naj raje počakam do Afrike, kjer so te stvari cenejše.

Povsem naključno sva zašla tudi v ulico ljubezni. Tu je bilo mnogo mornarjev, pa tudi nekaj starejših turistov, ki so si zaželeli majhne nočne avanturice z vročekrvnimi Špankami. Seveda ni treba posebej poudarjati, da so šli na ta sprehod brez žene in otrok. Na obeh straneh ulice so postajale izzivalno oblečene cipe in kadile. Čeprav so bile očitno naprodaj, so se mi zdele bolj nedostopne kot kakšne druge ženske. Stale so tam kot kamniti kipi in z prezizraznimi očmi motrile mimodoče moške. Stipe je eno izmed njih nagovoril in se celo zmenil za ceno, potem pa je pripeljal v ulico policijski avto in vse ženske so se v hipu poskrile v hišne veže.

Ura je bila že blizu polnoči, ko sva se s taksijem vrnila v pristanišče. Spet sem moral h kapitanu, ker me je šef zatožil, češ da mu nisem ponagal pri vkrcavanju nafte in se mu je zaradi tega razlila čez krov. Zdaj mi ni več obljubljal denarne kazni, ampak mi je enostavno zagrozil, da me bo poslal domov. Moral sem mu obljubiti, da se bom poboljšal.

MORSKI KRST

Naslednji dan sem moral za kazen sam počistiti palubo. Bila je to zelo prijetna kazen, ker je na palubi grelo sonce in sem se lahko sončil. Pravzaprav bi kar ostal tam. Naveličal sem se že ropota in vedno hujše vročine v strojnici. Še preden smo prekoračili rakov povratnik, se je živo srebro pri komandni plošči dvignilo na osemintrideset stopinj. Ko sem čez nekaj dni prišel v strojnico brez srajce, me je šef nadrl in mi dal prebrati odlomek iz varnostnega pravilnika, v katerem je pisalo, da brez srajce ali v kratkih hlačah vstop v strojnico ni dovoljen. Malo pred ekvatorjem pa je bila vročina že tako neznosna, da smo hodili po strojnici v samih kopalkah. Vsi razen šefa, seveda. Ta se je odločil, da se bo držal pravil.

Tistega dne, ko smo prekoračili ekvator, je deževalo, zato so morski krst preložili na naslednji dan. Moram priznati, da sem se te preizkušnje nekoliko bal in da bi raje videl, da je ne bi bilo.

Priprave so se začele že zjutraj. Vseskozi sem upal, da bo to samo šala, majhna poživitev sicer dolgočasnega potovanja in kar neprijetno mi je bilo, ko sem videl, kako resno so se fantje s palube lotili svojega posla. Zadaj na krmi so postavili oder, ga prekrili s preprogami in razobesili zastave. Na oder so privlekli dva stolitrska soda, na enega so z velikimi belimi črkami napisali VISKI, na drugega pa RUM. Čez oba soda so položili desko, čeznjo pogrnili prt in sodniška miza je bila pripravljena.

Po kosilu so vdrli v jedilnico gusarji, z divjim vriščem so se vrgli na nas, zelence, surovo so nas zvezali in nas odgnali na sodniški oder. Druga skupina gusarjev je iz zgornjega salona privlekla tudi vse potnike, tako da so bili zbrani vsi obsojenci in je sodišče lahko začelo delati. Imel sem to smolo (ali srečo, kakor se vzame), da sem bil prvi na vrsti. Dva gusarja sta mi odvezala roke in me zvlekla pred visoko sodišče, ki mu je predsedoval sam veliki bog Neptun, ves sijoč v svojem mrkem veličastju. Na njegovi levici je sedel bradati Eol, bog vetrov, na desnici pa naš drugi kuhar, preoblečen v Neptunovo nevesto.

— Kdo je ta zelenec, ki si je drznil prestopiti prag mojega kraljestva? — Neptunov mogočni glas je šel do neba. Trizobo kopje v levici se mu je nevarno zasvetilo. Oči sem zapičil v tla in spoštljivo molčal. Kaj pa sem hotel drugega. Neptun me je zaničljivo premeril, potem pa me je ozmerjal z mlečnozobo kopensko podgano in mi ukazal izpiti kozarec morske vode. Požrl sem slino, se močno odkašljal in nagnil. Ko sem prišel nekako do polovice, se mi je naredil v grlu nekakšen čep, želodec se mi je uprl in ni hotel sprejeti ničesar več.

— Še! — Bog je pogledal v kozarec in namrščil obrvi. Onemoglo sem odkimal z glavo in pokazal na želodec. Nič ni pomagalo. Do konca sem moral požreti to svinjarijo.

— Tako. Zdaj pa še rum! —

Rum je bil dober in mi je šel lažje po grlu. Izpita pa s tem še ni bilo konec. Najtežja preizkušnja me je še čakala. Spet so me zgrabili gusarji, do vratu so me zavili v preprogo in me začeli brizgati z morsko vodo. Nekdo mi je curek iz gasilske cevi usmeril naravnost v obraz in medtem ko sem hlastal za zrakom, sem popil prav gotovo več kot pol litra vode. Ko sem bil že na pol utopljen, so me odvili in mi potisnili glavo v čeber, da bi me utopili do konca. Ko jim je to že skoraj uspelo, je Neptun prizanesljivo dvignil roko in me s tem odrešil nadaljnjega trpljenja. Ob zvoku trobent mi je izročil diplomo, na kateri je bilo črno na belem zapisano, da je mornar ta in ta od dne tega in tega dokončno očiščen vseh grehov, ki jih je naredil na suhem in od zdaj naprej spada med podanike Njegovega Veličanstva boga Neptuna. Ime, s katerim so ga krstili na kopnem, mu zdaj ne pripada več. Od tega dne dalje se imenuje Morski bik.

Kot novopečenemu pomorščaku se mi je prismejala nasproti Neptunova nevesta, me objela okoli vratu in me nežno cmoknila na lice. Tako, zdaj sem bil krščen. Z odra sem se opotekel že malo omotičen od popitega ruma. Na zgornji palubi je ves čas brnela kapitanova kamera. Na oder so pravkar vlekli Dalmatinca Marina. Publika ga je pozdravila z nestrpnim cepetanjem in gladiatorskimi vzkliki. Spet se je oglasil Neptunov gromki glas:

— Kdo je ta zelenec, ki ... — in tako naprej, kakor prvič.

Hotel sem še nekaj časa ostati, da bi se naslajal nad trpljenjem tistih, ki so prišli za menoj, pa me je premagala slabost in sem moral v posteljo.

Naslednjega dne sem se zbudil s hudim glavobolom, ki se mu je do večera pridružil še nevzdržni zobobol. Bolečine so bile tako hude, da nisem mogel ne delati, ne jesti, ne ležati in ne stati. Požrl sem pol škatlice aspirina, si delal obkladke, pa ni vse skupaj nič pomagalo. Vso noč sem se premetaval po postalji in preklinjal, in šele zjutraj sem bil za silo sposoben za delo in razmišljanje.

ČRNA MAČKA IN VRAŽEVERNE AMERIČANKE

Nekako na pol poti med ekvatorjem in rtom Dobre nade smo na Murterju odkrili slepega potnika, veliko črno mačko, ki jo je naš mehanik Ante že vse od Las Palmasa skrival v svoji kabini. Najbrž ji je postalo dolgčas in se je zaželela razgledati po ladji. Za cilj svojega prvega sprehoda si je izbrala potniški salon in to prav v času, ko so ameriški potniki grizljali svoj običajni dopoldanski toast. Nekaj starih vraževernih Američank bi se skoraj onesvestilo. Na njihov pritisk je sklical kapitan sestanek, na katerem naj bi se odločilo o mucini usodi. Po burni diskusiji je bil sprejet sklep, naj mačka ostane. Črna mačka sicer prinaša nesrečo, ampak, če bi jo utopili, bi bila nesreča še hujša. Američanke so protestirale in ena od njih je celo izjavila, da se bo v prvem pristanišču izkrcala. Seveda se je pozneje premislila.

Tega dne so se začeli za našo muco zlati časi. V skladiščih je sicer kar mrgolelo podgan, a ji niti na kraj pameti ni prišlo, da bi se trudila z njimi. Zakaj le? Kuhar ji je od kosila vedno prihranil najlepše koščke mesa. Vsak dan se je nacejala z mlekom, ki je sicer prihajalo na naše mize samo za prvi maj in za dan republike. Bog ne daj, da bi si pokvarila želodec ali pa da bi nam morda še crknila. Ante jo je vsak teden enkrat skopal v lavorju, potem pa posušil s fenom, da se ne bi prehladila. Njegovo razmerje do mačke je postajalo že malce sumljivo. Včasih se je zgodilo, da mu je ponoči ušla v kakšno drugo kabino. Sredi noči je vstal, stikal po hodnikih in jo zmerjal z grdimi imeni. Ko pa jo je našel, jo je nežno potapkal po zadnjici in ji šepetal sladke besede.

(Se bo nadaljevalo) T. E.

Simpozij jugoslovanskih etnologov v Kruševcu

Etnološko društvo Jugoslavije je novembra lani priredilo v Kruševcu strokovni simpozij s tematiko Etnološko preučevanje mestnih in obmestnih naselij. Na simpoziju se je zvrstilo 23 referatov, s katerimi so avtorji odkrivali zanimive rezultate pa tudi zanimive metode svojega dela. Komaj pred desetletjem so se pri nas še brusila kopja o tem, kaj je predmet etnologije, ki so jo mnogi še vedno enačili s kmetopisjem. Razvoj te mlade znanosti v svetu pa vztrajnost mladih domačih etnoloških teoretikov so — v najslabšem primeru — vsaj načelno opravili s takim pojmovanjem. Etnologa naj zanima način življenja človeka določene etnične pripadnosti. V prvi vrsti ga zanima način življenja človeka preprostejših družbenih struktur, saj je ta v manjši meri izpostavljen vplivanju drugotnih kulturnih impulzov; vemo pa na drugi strani, da nosijo npr. tudi intelektualci v sebi vsaj nekatere etnološke značilnosti.

V dobrem deceniju je bil torej v jugoslovanski etnologiji napravljen pomemben razvoj — od razčiščevanja predmeta etnoloških raziskovanj do samostojnega simpozija, na katerem so referenti posredovali izsledke preučevanj na področju mestne, obmestne in delavske kulture. Naj navedem nekatere zanimivejše referate, ki smo jih slišali v Kruševcu. Dušan Drljača je v svojem referatu »Iz življenja delavcev v kruševski koloniji 14 oktober« opozoril na kontrastne spremembe v stanovanjskih ter splošnih materialnih in socialnih razmer v življenju delavcev te najstarejše kruševske tovarne v času med obema vojnama in danes. Izredno impresiven je bil referat akademika Milislava Lutovca »Obmestne vasi in njihov razvoj«. Spet in spet je podčrtaval pomen industrijske revolucije pri oblikovanju ter preoblikovanju obmestnih naselij. Naglasil je dalje širjenje območja obmestnih naselij v najnovejšem času s pomočjo živahnejših prometnih povezav ter vzroke za razvoj vasi v bližini mesta v izrazito delavsko obmestno naselje. Podeželana, ki se zaposli v mestu, mnogo bolj privlači vaška sredina v njegovi bližini mesta. Tu lahko vodi dvojno ekonomijo — ono vaško in mestno industrijsko, mesto ga privlači le v tolikšni meri, kolikor mu nudi možnost zaslužka. Primestna naselja — kot jih pojmuje on, t.j., naselja v neposredni bližini mesta in ona, ki so z mestom — sicer tesneje povezana, so predmet, ki zasluži vse večjo pozornost etnologa. Spremembe v načinu življenja, ki jih doživljajo obmestne vasi pod vplivom industrijskega in splošnega družbenega razvoja je na primeru dveh vasi v okolici Beograda (Ritopek in Veliko selo) zelo slikovito posredoval Milorad Vasović.

Največ referatov so imeli na tem simpoziju Srbi, ki so pri nas prvi na široko osvojili težnje sodobne etnološke znanosti, najmanj pa Hrvati, kjer je pri njih etnološka šola še vedno usmerjena v večji meri na raziskovanje tradicionalnih oblik ljudske kulture. Zelo zanimiv in poučen je bil prispevek Vesne Čulinović-Konstantinović, ki je v svojem referatu »Tradicionalna verovanja in običaji Zagreba v interdisciplinarnem raziskovanju« razgrnila metode svojega etnološkega dela, ki ga je opravljala v delovni skupini sociologov.

Delež slovenskih referentov je bil na tem simpoziju zajeten in tudi kvaliteten. Prof. Slavko Kremenšek, ki je nestor in pobornik te smeri etnologije pri nas, je s svojo skupino študentov in mladih diplomantov predstavil etnološko podobo delavskega naselja Galjevica pri Ljubljani. Ljubljansko delavsko naselje Galjevica je bilo predstavljeno jugoslovanksi etnološki srenji v nizu sedmih referatov. V uvodnem prispevku »Preučevano naselje — člen v razkrivanju etnološke podobe Ljubljane« je prof. Kremenšek naglasil pomen Galjevice kot preostanek ene od variant delavskega naselja v Ljubljani ali na Slovenskem iz obdobja med obema vojnama. Osvetlil jo je z najpomembnejšimi osnovnimi etnološkimi karakteristikami, kakršne je imela v času svojega nastajanja in kakršne ima danes. »Študij današnje Galjevice nam ob soočenju s stanjem in razvojem v preteklosti kaže še zlasti rezultate likvidacije svoječasne kulturne in splošne družbene obrobnosti na temeljih uspešno izvedene socialne revolucije,« ugotavlja Kremenšek. Problemsko so se v svojih referatih lotili posameznih prvin delavskega življenja v Galjevici tudi mladi diplomanti: Mojca Ravnik v prispevku »Družinsko življenje kot odsev življenja naselja — poskus opredelitve glavnih sprememb«, Janez Bogataj v referatu »Komunikacijska sredstva in komuniciranje« (namreč med ljudmi) ter Zmago Šmitek v referatu »Vrednote in norme« (v pogledu združevanja ljudi, vzgoje in morale, izrabe prostega časa, načina prehrane, noše in v pogledu odnosa do sprememb v načinu življenja). Osmi prispevek Slovencev na tem simpoziju avtorja Damjana Ovsca je odkrival podobo mesta Ljubljane z »Orisom družabnega življenja v Ljubljani od začetka 20. stoletja do druge svetovne vojne«.

Anka Novak

KOMPAS JUGOSLAVIJA

Kompas TOZD hotel Bled

razpisuje prosto delovno mesto

kuharja

Pogoji: končana gostinska šola in tri leta delovnih izkušenj. Zaželen je moški z odsluženim vojaškim rokom.
Poskusno delo 2 meseca.

Prijave z dokazili o šolski izobrazbi in delovnih izkušnjah je treba poslati na naslov Kompas hotel Bled v 15 dneh po objavi.

Moški pevski zbor iz Kranjske gore vodi Marjan Vodopivec. Zbor ima vaje dvakrat tedensko in precej nastopa v Kranjski gori in v okolici — Foto: B. Blenkuš

Program jeseniškega gledališča

Pri amaterskem gledališču na Jesenicah so izdelali program dela, ki obsega prireditveno dejavnost kulturno animacijsko in kulturno vzgojno dejavnost v kolektivih, šolah in vzgojnih ustanovah, organizacijsko in strokovno dejavnost ter redno dejavnost.

Program, ki ga je kulturni skupnosti predložilo jeseniško gledališče, je zelo obsežen in zato zahteva veliko sredstev, največ med porabniki sredstev pri temeljni kulturni skupnosti. Program zajema vsa področja gledališke dejavnosti in je precej celovit in pester. Vendar pa so pri gledališču problemi zaradi kadrovskih vprašanj ter strokovnosti. Zato so predlagali, naj bi se obseg programa nekoliko zmanjšal.

Med prireditveno dejavnostjo načrtujejo gostovanja poklicnih gledališč, amaterskih gledališč in skupin ter seveda lastno dejavnost. Med drugim se ogrevajo tudi za gostovanja gledališč in skupin za srbohrvaško govoreče občinstvo, negledališke kulturne prireditve kot so glasbene, folklorne in lutkovne ter za 18. srečanje gledaliških skupin Slovenije. Skupaj so predvidevali 138 prireditev za 599.929 dinarjev.

V okviru kulturno animacijske in kulturno vzgojne dejavnosti v kolektivih naj bi prireditli deset predavanj o gledališki izraznosti, dvajset pogovorov z gledalci pred ogledom predstav in po ogledu 35 gledaliških listov. Po šolah in vzgojnih ustanovah naj bi priredili enotedenski seminar za vodje gledaliških krožkov, deset hospitacij strokovnih sodelavcev gledališča kot strokovno pomoč vodjem krožkov pri njihovem delu.

Jesenice naj bi tudi postale središče področnega odbora združenja gledaliških skupin Slovenije za Gorenjsko. Amatersko gledališče naj bi postalo gledališki strokovni center, ki bi strokovno pomagal ostalim občinam, razen Kranju, in tudi gledališkim skupinam v zamejstvu. V letu 1975 predvidevajo zato več akcij, med njimi enotedenski začetniški režiserski seminar, področno srečanje amaterskih skupin, neposredno in posredno pomoč amaterskim gledališkim skupinam, preureditev in izpopolnitev izposojevalnice gledaliških besedil ter strokovno pomoč amaterskim gledališkim skupinam in recitatorskim skupinam v delovnih kolektivih in šolah. Za te akcije je predvidenih 65.000 dinarjev.

D. S.

Knjižnice

Komisija za knjižničarstvo pri temeljni kulturni skupnosti na Jesenicah si resno prizadeva, da bi še v letošnjem letu uresničili sanacijski program za ureditev vaških knjižnic, ki bodo postale podružnice matične knjižnice na Jesenicah. Tako so se v sredo, 15. januarja, sestali na Jesenicah predstavniki knjižnic po krajevnih skupnostih, predstavniki matične knjižnice in drugi ter razpravljali o nalogah, ki jih bodo morali uresničiti v letošnjem letu.

Uspeh mladinske igre

Otroška igrica ruskega pisatelja Samuela Maršaka Mucin dom, ki jo je prevedel Pavel Golia, za jeseniški oder priredil Marjan Belina, režirala pa Stanka Geršakova, je doživela zares lep sprejem pri gledalcih na Jesenicah. Igrico so po novoletnih praznikih že večkrat ponovili in vedno pred polno dvorano. Predstave so organizirali tudi za otroke iz posameznih delovnih kolektivov, tako za Iskro na Blejski Dobravi ter mlade varčevalce Jugobanke.

D. S.

Spomeniki NOB

Komisija za varstvo spomenikov in zgodovinsko dejavnost pri temeljni kulturni skupnosti na Jesenicah ima v letošnjem programu več akcij za obnovo in postavitev spomenikov NOB. Med najpomembnejšimi akcijami je postavitev kipa talca v Mostah, načrti za grobišče padlih NOV na Plavžu, priprava načrtov za spomenik v Kranjski gori ter druge manjše akcije.

D. S.

Financiranje ljudske tehnike

Financiranje tehnične kulture še ni urejeno, sredstva dobivajo posamezne dejavnosti iz različnih virov. Na Jesenicah menijo, da bi morale predvsem več sredstev namenjati temeljna izobraževalna skupnost, temeljno telesna kulturna skupnost in drugi. Pri jeseniški temeljni kulturni skupnosti namenjajo za foto dejavnost 20.000 dinarjev in za vzgojo mladih 10.000 dinarjev, kar znaša skupaj 30.000 dinarjev. Filmski festival amaterskega filma ter dejavnost Odeona pa programira in financira občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij.

D. S.

Pes kot merilo naše kultiviranosti

Klub za vzrejo športnih in službenih psov Škofja Loka je najstarejši na Gorenjskem

Prejšnji teden so se v gostilni Prajerca na rednem občnem zboru sestali člani kluba za vzrejo športnih in službenih psov Škofja Loka, najstarejše tovrstne gorenjske ustanove, ki obstaja že 20 let. Do ustanovitve podobnega društva na Bledu je v svojih vrstah združevala rejce šestih komun, po novem pa »pokriva« predvsem škofjeloško, kranjsko in tržiško območje.

Predsednika, znanega kinologa in ljubitelja narave, profesorja Petra Confidentija, smo povprašali, kakšni so cilji kluba, v katerega je danes vključenih 98 občanov, pretežno domačinov in Kranjčanov.

»Naši osnovni nalogi sta vzreja in šolanje čistopasemskih primerkov. Seveda radi sprejmemo v tečaj tudi živali brez rodovnikov,« je povedal. **»Zagovarjamo namreč stališče, da so le solidno vzgojeni psi zares pravi človekov prijatelj. S tem preraščamo okvire navadnega gojiteljstva, saj je dresura psov, če drugega ne, važen element učinkovitosti SLO ter neizčrpna baza, iz katere JLA in milica dobivata odlične, v posameznih akcijah nepogrešljive pomočnike. Z obema, z milico in vojsko, vzdržujemo stalne in tesne stike, pri čemer bi rad posebej poudaril moralno podporo, ki nam jo nudita.«**

Loški klub, kot rečeno, vsako poletje prireja tečaje dresure. V nekaj mesecih se štirinožni gojenci naučijo mnogih veščin. Kadar je število udeležencev zadosti veliko, sledi šolanju javni nastop. Upajo, da ga bodo lahko priredili tudi letos.

Vendar šolanje ni edina dejavnost KVŠSP Škofja Loka. Kadar je treba, nudi psom kvalitetno veterinarsko pomoč, medtem ko lastnikom posreduje razne nasvete, organizira izobraževalna predavanja, nabavlja in posoja ustrezno literaturo ipd. Društvo je pridruženo zvezi VŠSP v Ljubljani in prek nje Jugoslovanskemu kinološkemu savezu ter Mednarodni kinološki federaciji (FCI). Posamezni člani so si pridobili sloves priznanih strokovnjakov ter postali celo zvezni in internacionalni sodniki-ocenjevalci.

Kar pa zadeva težave, loške rejce najbolj žuli pomanjkanje primernega vežbališča. Trenutno »gostujejo« na travnikih v Virškem, ob Poljanščici, toda upajo, da bodo kmalu našli primernejšo lokacijo. Nič manj problemov jim ne povzročajo občasne pritožbe nad zadrževanjem psov v blokih. Nekateri imetniki res ne posvečajo dovolj pozornosti čistoči v skupnih bivalnih prostorih (veže, hodniki, kleti), a najčešče je vzrok razprtij pretirana občutljivost in nerazumevanje sostanovalcev. Zaradi slednjih bi skupščina občine pred kratkim skorajda izglasovala nedopustljivo stroge omejitvene predpise. Zdaj klub in pristojne službe iščejo skupni jezik, kompromisno rešitev, ki bo odpravila nesporazume. Profesor Confidenti poziva skrajneže k strpnosti; konec koncev so psi ljudem v korist in naseljem v okras, saj izpričujejo stopnjo civiliziranosti in kultiviranosti sleherne družbe.

I. Guzelj

ČGP Delo **Podružnica Kranj, Kranj, Koroška 16**

Sprejme takoj

1. **PRODAJALCE — (ke)**
za prodajo časopisov, revij, tobačnih izdelkov in galanterije v kioskih v Kranju, Radovljici, Škofji Loki in na Jesenicah

2. **SNAŽILKO**
za čiščenje poslovnih prostorov v Kranju

ZA POSLOVALNICO NA JESENICAH, JESENICE, TITOVA C. 49

1. **RAZNAŠALCA — (KO)**
časopisa Delo za teren Koroška Bela. Delo je primerno za dijake, študente, gospodinje ali upokojence.

2. **DISTRIBUTERJA**
za razvoz časopisov in revij. Zaposlitev traja od 5. ure zjutraj do 10. ure.

Pogoj: šoferski izpit B kategorije in lasten osebni avto.

Vse informacije dobite na podružnici Dela v Kranju, Koroška 16, tel. 21-280 ali na poslovalnici Dela na Jesenicah, Titova c. 49, tel. 81-698.

Grafično podjetje
Gorenjski tisk Kranj p. o.

razglaša prosti delovni mesti

1. izdelovalca sekalnih orodij
2. kurjača

Pogoji:
pod 1.: zahteva se VK delavec kovinske stroke,
pod 2.: KV kurjač.

Za delovno mesto kurjač je možna tudi priučitev.

Na razpisana delovna mesta sprejemamo vloge do 28. januarja 1975 na naslov: Gorenjski tisk Kranj, M. Pijadeja 1.

Barometer za televizijski spored

Služba ljubljanske televizije za študij programa je izvedla že četrto anketo, imenovano Barometer, kjer so gledalci ocenjevali posamezne oddaje od 8. do 14. novembra 1974.

Kar 43 % vseh anketiranih je dejalo, da jih v TV programu RTV Ljubljana nič ne moti, medtem ko 11,3 % nimajo televizorjev ali pa ne gledajo programa. 10,3 % gledalcev je nezadovoljnih predvsem s političnimi oddajami, komentarji, prenosi kongresov in sej. Oddaje ekonomske propagande so trn v peti 9,3 % gledalcev, medtem ko je 7,4 % gledalcev nezadovoljnih s slabimi, starimi in nespodobnimi filmi. 3,2 % gledalcev meni, da je filmov in serijskih filmov premalo. Glede športa so mnenja različna; 6,8 % meni, da je preveč športa, 2,6 % pa, da ga je premalo in da so prenosi slabi.

Precej manj je gledalcev, ki jim v TV sporedu nič ne ugaja, le 11,8 %. Najbolj priljubljeni so celovečerni filmi (39,9 %), TV drame (18,4 %), nadaljevanke in serijski filmi 16,4 %), športne oddaje in prenosi (15,9 %), domači filmi, drame in nadaljevanke ter poljudnoznanstvene in izobraževalne oddaje (10,1 %). Zabavno glasbene oddaje, festivali zabavne glasbe in popevke najbolj ugajajo 8,5 % gledalcev.

In še najbolj gledane oddaje: največ gledalcev je pred male zaslone pritegnila zagrebška humoristična oddaja Človek, ne jezi se, francoska nadaljevanka Vidocq, nedeljski TV dnevnik, celovečerni filmi, sledijo vsi prvi TV dnevniki, Disneyev svet itd.

Zanimivo je, da najbolj gledane oddaje praviloma niso dobile tudi najboljše ocene glede na kakovost. Tako so najbolje ocenjene oddaje Zgodba o Margareti, Bratovščina Sinjega galeba, Disneyev svet, Svet v vojni, Otroška matinaje in Veseli tobogan.

Tekmovanje za Svinjsko glavo

Poseben prireditveni odbor že pripravlja organizacijo tradicionalne predpustne prireditve za trofejo Svinjska glava v Črnem vrhu nad Jesenicami. Nagrado prejme tisti, ki zanimivo maskiran doseže na smučarski progi povprečen čas vseh tekmovalcev. Organizatorji ob tem poskrbijo za humoristični program, ob koncu pa izvolijo župana Črnega oziroma Španovega vrha. B. B.

Koleda na Višelnici

Nad Gorjami se v strmi rebri vedno sonči prijazna vasica Višelnica. To je vas, ki spada po katastrski občini v Spodnje Gorje. V fevdalni dobi so tu živeli mogočni gruntarji, ki so imeli v vznožju vasi lepo obdelana polja.

V vseh gorjanskih vaseh pa so včasih prirejali kolede. Starejši ljudje prav gotovo vedo, kaj je koleda. Ob novoletnih praznikih, na večer sv. treh kraljev, so se včasih vaški fantje zbrali na stalno določenem mestu. Razdelili so si vreče, košare in steklenice, nato pa obiskali vse hiše v vasi. Pred vsako so se ustavili in zapeli. Peli so božične, narodne, dekliške in fantovske pesmi. Povsod so jih obdarili z mesom, klobasami, potico, kruhom, pijačo in napitnino. Po obhodu so se zbrali v hiši močnejšega gospodarja in darila izročili gospodinji. Potem so šli iskat dekleta in jih vabili na pojedino ter na ples. Koledovali so le fantje. Poročenih mož ni bilo, razen dobrih pevcev.

Takšne kolede v gorjanskih vaseh danes ni več. Le na Višelnici se še držijo tega običaja. Tudi letos so fantje z Višelnice koledovali v soboto, 4. januarja. Zraven so povabili še moški pevski zbor z Bleda. Koleda je lepo uspela. Zaključek pa so fantje napravili v gostilni Pri Francki. J. Ambrožič

Werner Berg: Pogovor (lesorez)

Črtomir Zorec:

N'mav čriez izaro, n'mav čriez gmajnico...

(Pogovori o koroških krajih in ljudeh)

(52. zapis)

Seveda je Pliberk tako imeniten kraj v Podjuni predvsem in le zaradi dragocene stalne razstave slikarja-grafika dr. Wernerja Berga. O tem poštenem, pravičnem Nemcu, ki se je pred štiridesetimi leti naselil pri slovenskem kmetu Rutarju blizu Mohljič (Möchling) pri Rikarji vasi (Rückersdorf) ob Dravi, skoro v srcu slovenske Podjune, smo že malo pokramljali v našem 41. zapisu.

SLIKARJEV SVET

Zdaj pa stojimo pred lepo staro meščansko hišo na Glavnem trgu v Pliberku. Na hiši se blešči velik napis: Werner Berg Galerie. Pri vhodnih vratih (hiša nosi tablico: Hauptplatz 4) je napis, ki pove, da je galerija odprta vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure — od maja do novembra, torej šest mesecev ali v času poletne sezone. Saj je Bergova galerija ena največjih turističnih privlačnosti mesteca Pliberka. Od l. 1968, ko je bila odprta.

Nam je slikar Werner Berg simpatičen ne le zaradi svoje naklonjenosti Slovencem, pač pa tudi zato, ker je s svojimi grafikami za vselej dokumentiral vnanjo in notranjo podobo koroškega človeka pod Obirjem in Peco. Ničkaj veselega, prej zamišljenega in zgaranega slovenskega kmeta, otožno in pobožno kmetico pa še vse tiste starosvetne naprave in opravila, ki jih doba traktorjev vedno bolj odriva na podstrešja in v pozabo.

Drug tak naš prijatelj — četudi Nemec — Anton Kreuzer, avtor prelepe knjige »Liebenswerte Südkärntner Landschaft« (Ljubezniva južnokoroška pokrajina), je o slikarju Bergu napisal nekaj izjemno toplih besed; tudi te, kje nabira umetnik motive za svoje grafike. Zamisliti se moramo ob Bergovi izjavi: »Ne razum, pač pa neki instinkt me je pripeljal iz severne Nemčije v te kraje pod vašimi gorami.«

Preproste, toge, skoro skope linije Bergovih lesorezov — natanko taki so slovenski Korošci, ki jih ima slikar tako rad. — Tako rad, da je pred letom z njimi korakal po celovških ulicah v demonstracijskem sprevodu za naše narodne pravice... Otroci slikarjevi dobro marnjajo po svovenje!

Prelepo bi bilo, če bi slovenski »turisti« ne obiskovali na tujem le trgovin in gostiln, pač pa tudi kako kulturno hišo. Te v Pliberku ne bo težko najti! V mislih imam seve najprej Bergovo galerijo.

PELE — MELE O PLIBERKU

No, kaj pa je to spet, ta čudna beseda, bo vprašal kak tujke sovražeči bralec. Brž pojasnim: to je francoska sestavljenka, ki bi ji po naše rekli mešanica, pripoved brez reda, kar počez, ali pa po ribniško »miš-maš«. Italijani pravijo taki pripovedi »tutti frutti« (vse ali mešano sadje). Torej v to poglavje bom pomešal razne drobnarije, ki so s Pliberkom v zvezi. Res, pravi pêlemêl (izg. pelmel)!

Najprej: pred dnevi, ko sem koračil po mestu in se radoznalo razgledoval, sem opazil na več mestih neraztrgane in nepočačkane velike lepake z lepo barvno sliko vladnega svetnika dr. Apovnika, ki je nosilec Koroške enotne liste — KEL. V slovenščini (zgoraj) preberemo geslo »Za mir in enakopravnost«, spodaj pa v nemščini »für Freiden und Gleichberechtigung«.

Radoveden sem vprašal nekatere slovenske Korošce, če ima ta lista (ne prav slovenska pa tudi nemška ne!) kaj izgledov pri marčnih volitvah. Presenečen sem slišal pozitivno prognozo. To pa zato, ker vladajoča socialistična stranka, prav tako kot opozicijski stranki (ljudska in svobodnjaška) ne kažeta nobene volje po razrešitvi slovenskega vprašanja. Ostane torej le Apovnikova KEL. Toda tu tiči nevarnost: nehote bi se Slovenci sami prešteli... Vsaj po nasprotnikovi logiki. To pa bi bila voda na njihov mlin o štetju Slovencev pred izpolnitvijo državne pogodbe.

Krivični bi bili, če ne bi zapisali, da premore Pliberk tudi manjšo pivovarno, tovarno čopičev, lesno industrijo, livarno kovin in da je pliberški sejem star že 650 let (prva nedelja v septembru — traja pa kar tri dni: sobota, nedelja in ponedeljek). Prebivalcev ima Pliberk le 1300. Gospodarsko pa je z njim prav tako kot s Trbižem: naši ljudje napravijo v trgovinah do 80 % prometa.

Ko je velenjsko »Gorenje« hotelo pred leti postaviti v pliberški občini podružnično tovarno, so šovinisti (pa ne le pliberški) tako zakričali, da z dobro zamislijo ni bilo potem nič. Z dobro zato, ker bi imeli naši podjunški rojaki kurh doma — zdaj pa se morajo voziti v Celovec.

Spet pa moram to drobno mestece Pliberk pohvaliti: letno daje 50.000 šilingov za varstvo okolja. To je 5 starih milijonov dinarjev. Ali se ne bi zgledovali? V sorazmerju s številom prebivalstva, seveda.

Ko hodil po zemlji sem koroški, so mi vsepovsod svetila starinska, staroslovanska krajevna in osebna imena. Tako sem prebral nad vhodom v trgovino s kmetijskimi stroji in drugo mehanizacijo v Šmihelu nad Pliberkom: Katarina Krivograd! Pred Globasnico je gostilna, katere lastnik se piše Gregorič. Na Reki ob Dravi je Antonič, v Svatnah pa se pri neki hiši še vedno pravi, da je Tresoglavova. Največ pa je seve Sieučnikov, Smrečnikov, Dobernikov, Miškolnikov, Malejev, Blažejev, Kogejev (odtod nemško-laški pisatelj dr. Julius Kugy — njegov oče je bil še Kogej...).

ČAS TEME — ČAS VOJNE

So pa ti kraji okrog Pliberka vredni častne avreole (sija), kajti v velikem času, ko se je v partizanstvu vtelešeni kralj Matjaž budil v Peci, niso zatajili. Tu je bila že poleti l. 1942 zasnovana Osvobodilna fronta — vsekakor kot ostra reakcija na izseljevanje zavednih slovenskih družin v nemška taborišča.

Iz občine Pliberk so nacisti izselili 10 družin z 51 družinskimi člani, iz občine Bistrica pri Pliberku (to je ona Bistrica, kjer smo pred leti slavili 100-letnico tamkajšnjega tabora!) je bilo izseljenih kar 19 družin s 120 družinskimi člani in iz Globasnice 9 družin s 33 družinskimi člani. (Seveda govorim le o krajih okrog Pliberka, ker imam ta kraj ravno v misli in v zapisu.)

Na 17 pokopališčih zelene Podjune spi 242 koroških partizanov, v gori Peci pa en sam zaspani — Kralj Matjaž...

V Šmihelu pri Pliberku je grob partizana Karla Kluna-Marka. Fant je bil Dolenjec, roj. l. 1926 v Gorenji vasi pri Ribnici. Padel je 25. novembra 1944 v Rutah pri Bistrici nad Pliberkom. Komaj osemnajstletnik.

V Šmarjeti, ki leži severnovzhodno od Pliberka na kar precejšnji višini (779 m), je pokopan partizan Mirko Zdovc, ki je padel pri Apovniku na Komelu 10. oktobra 1944, mlad šele 17 let... Na nagrobniku ima napisano: »Narod, ki žrtvuje svoj cvet, ne bo umrl. In ti Mirko, ki si se boril in žrtvoval, počivaj v miru!«

Na taistem pokopališču je hranjen tudi pepel Urbana Bromana p.d. Šimeja iz Šmarjete. Zaradi sodelovanja s partizani je bil aretiran, odpeljan v Gradec in tamkaj sežgan v krematoriju.

(Se bo nadaljevalo)

alpina žiri made in yugoslavia

ZNIŽANJE CEN SEZONSKI OBUTVI
ALPINA ŽIRI

Pokriti bazen v portoroškem hotelu Palace

Dva obraza naše obale

Vsaka pokrajina ima svoje življenje. Vsak človek ima svoje življenje. Vsako življenje ima svoj obraz. Danes predstavljamo dva obraza z naše obale, z obale slovenskega Jadranskega morja, katere mejaši so izolska, koprska in piranska občina. Na tem obalnem območju, ki meri 345 km2, živi 61.000 prebivalcev. Na 1 km2 živi 176 prebivalcev, kar je dvakrat več od slovenskega povprečja. Če primerjamo obalo s Slovenijo, zavzema 1,7 odstotka površine, ima 3,4 odstotka prebivalcev in 4,4 odstotka zaposlenih. Število zaposlenih že nekaj let narašča za dobre 4 odstotke na leto, kar je nad naravnim prirastom prebivalstva. Ker je tudi delež zaposlenih prebivalcev na obali zelo velik, je potreba po novih delavcih od drugod toliko večja. Največja ovira pri zaposlovanju so stanovanja, saj jih je na obali že danes 1.800 premalo.

Za obalno področje je značilna tudi izredno hitra rast gospodarstva, saj je bil pred 20 leti narodni dohodek za petino pod slovenskim, lani pa že za enako količino nad njim! Zanimivo je, da je bil ta svet nekdaj med najbolj zaostalimi, danes pa sodi med najbolj razvite v Jugoslaviji. Na obali so se odločili, da veljata kot najpomembnejši panogi pomorsko gospodarstvo z odgovarjajočo industrijo in turizem. Nosilci prvega so koprska Luka, piranska Splošna plovba in zadnje čase še Sermin, ki naj uresniči industrijski del pomorskega gospodarstva, medtem ko ima v turizmu najpomembnejše mesto Portorož. Posebna značilnost tega območja je maloobmejni promet, ki je pravzaprav barometer meddržavnih odnosov, kupne moči prebivalstva in gibanja cen.

In ker so se tako odločili na obali sami, smo tudi za današnjo reportažo dveh obrazov obale pripravili koprsko pristanišče in turistični utrip obale.

LUKA KOPER

Po priključitvi nekdanje cone B Svobodnega tržaškega ozemlja Jugoslaviji je Koper postal naravno središče slovenskega obmorskega zaledja. Koprsko pristanišče so začeli graditi leta 1957, ko je Vodna skupnost Primorske začela pregrajevati Škocjanski zaliv in ko je bager „Peter Klepec“ začel poglabljati morsko dno. V podjetju Luka Koper ločijo tri razvojna obdobja. V prvem, ki se je končalo leta 1962, je kopni prevoz blaga šel predvsem po cesti. Promet je leta 1962 dosegel 270.000 ton. V drugem obdobju, ki je trajalo do leta 1967, je nadaljnji razvoj podjetja zahteval kombiniran cestnoželezniški prevoz s pretovorom v Kozini. Luka je hitro dosegla zgornjo mejo takega poslovanja: okrog 800.000 ton prometa na leto. Po letu 1967 pa je hiter razvoj prometa omogočila povezava Luke z železnico. Zdajšnji promet blaga po železnici, ki dosega skoraj dva milijona ton, narekuje nadaljnjo izgradnjo in modernizacijo proge.

Luka Koper se je že 1969 uvrstila na drugo mesto med jugoslovanskimi pristanišči – tako po prometu kot tudi po ustvarjenem dohodku. Razvoj tega podjetja ima tudi neposreden vpliv na slovensko gospodarstvo, saj prihrani občutna sredstva pri prevoznih stroških in pri skladiščenju blaga.

LUKA DANES

Luški teritorij obsega 1,2 milijona m2. V Luki je 10 privezov za prekooceanske ladje, na razpolago je 160.000 m2 pokritih skladišč in približno toliko odprtih skladišč. Podjetje ima 3 obalne žerjave s skupno nosilnostjo 65 ton, dva 8-tonska mostna žerjava v lesnem skladišču, 80 viličarjev različne nosilnosti (od 1 tone do 7 ton in pol), 20 traktorjev, 60 prikolic, 5 cestnih vlačilcev in 1 nakladalnik, 6 avtodvigal različne nosilnosti (od 8 do 20 ton), 50 transportnih trakov, 3 pnevmatične razkladalnike, 1 premikalno lokomotivo, dva „Uniloka“, dva vlačilca za luško remorkažo, dve motorni ladji, pilotski čoln ter sesalna bagra „Peter Klepec“ in „Martin Krpan“.

V prvih devetih mesecih letos je podjetje ustvarilo 2,21 milijona dinarjev dohodka in računa, da bodo imeli uspešno poslovno leto. Ostanek dohodka bodo namenili osebnemu in družbenemu standardu luških delavcev: za stanovanja, ureditev delovnih razmer, prehrano med delom.

Osebni dohodki zaposlenih so zaradi obilice dela nad povprečjem: v prvih devetih mesecih so znašali 3.218 dinarjev, vendar je treba poudariti, da podjetje le tri dni v letu stoji: za dan republike, za novo leto in za praznik dela – vsakič po en dan.

V letošnjih prvih devetih mesecih je promet generalnega blaga dosegel 1,144.677 ton, kar je za 8 odstotkov več kot lani v tem času, 329.776 ton nafte, kar je za enak odstotek manj, in 16.436 ton suhozemnega prometa. Omembe vredno je, da imajo letos povečanje prometa tistih tovorov, za katere je Luka usposobljena, kar dokazuje, da se že kaže delitev dela med lukami.

Zanimivo je tudi to, da je Luka Koper z nasipavanjem povečala ozemlje naše republike za 102 ha in 25 arov, medtem ko je Koper pred gradnjo Luke imel manj kot 48 ha ozemlja!

NAČRTI, NAČRTI . . .

Luka ima danes tri temeljne organizacije združenega dela in delovno skupnost skupnih služb podjetja. Pomembno pa je, da načrtujejo gradnjo nove obale, ki bo pripravljena za kontejnerski promet. Sedanji promet je sicer še klasičen, vendar se podjetje že pripravlja na prevoz s kontejnerji, v izdelavi pa je tudi študija o tem, kje naj bo kontejnerski terminal za transkontinentalni promet. Vprašanje je namreč, ali kaže delati tak terminal na Reki ali v Kopru. V Kopru sodijo, da imajo precejšnjo prednost v naravnih pogojih, ker je reško pristanišče omejeno med morje in mesto, medtem ko se lahko v Kopru še močno razširijo.

Luka načrtuje svojo dejavnost v skladu z razvojnimi načrti, ki upoštevajo zlasti prednosti geografske lege, predvidene izboljšave prometnih zvez pristanišča z zaledjem, ugodne topografske pogoje in sodobne poti v razvoju prometa in luk.

Koper leži namreč na območju, kjer sega Jadran najgloblje v srednjo Evropo in kjer so najlažji prehodi iz srednje Evrope v Mediteran in iz Panonske nižine v Padsko. Severni Jadran je že intenzivno vključen v pomorski promet.

V okviru prizadevanj za modernizacijo slovenskega železniškega in cestnega sistema je že odprta cesta Vrhnika – Razdrto, predvidena pa je tudi elektrifikacija železniških odsekov Koper – Divača in Zidani most – Šentilj. Prav tako so ugodne topografske razmere, saj je Koprski zaliv obsežen nanos z morskim dnom, ki je primerno sidrišče, globoko do 22 metrov, in ima obsežno nezazidano ravnino, ki nudi možnost postopne izgradnje in razširitve trgovske in industrijske luke.

OBALNI TURIZEM

Turizem se je začel na slovenski obali intenzivno razvijati po letu 1968, ko so zgradili več novih hotelov na okrog 40 km obale. Nedvomno je najpomembnejše turistično območje Portorož, medtem ko je Izola turistično-industrijski kraj, Koper pa industrijski in ima poslovni turizem.

Na obali je zdaj okrog 21.000 ležišč, od tega 7.000 v hotelih, 3.000 v kampih, 4.800 v počitniških domovih in 5.200 v zasebnih turističnih sobah.

Hoteli so zasedeni do 150 dni v letu, kar je znatno nad svetovnim povprečjem, ki se giblje med 85 in 100 zasedenimi dnevi. Slabše pa so zasedeni počitniški domovi, katerih tri četrtine nimajo večje izkoriščenosti od 55 do 60 dni, dosti bolje pa se ne godi tudi večini turističnih sob pri zasebnikih.

Obala je imela v letu 1971 1,3 milijona prenočitev, letos v devetih mesecih pa že 1,558.000. Pri tem velja ugotoviti, da se je število prenočitev domačih turistov povečalo za desetino, medtem ko je bilo prenočitev tujcev za 19 odstotkov manj. Razmerje se je torej krepko spremenilo v prid domačih turistov in v številu prenočitev imajo Jugoslovani že 47 odstotkov! Ne bo odveč še en podatek: kar 30 odstotkov vseh slovenskih prenočitev „ustvarijo“ na obali . . .

Kajpak ne gre prezreti še drugih vrst turizma. Vse bolj se uveljavlja jahting turizem. V letu 1970 so našteli 10.000 privezov, lani že 14.600. Tudi menjava valut je na slovenski obali precejšnja, saj dosega tretjino slovenske menjave: letos v devetih mesecih na primer za 584 milijonov deviznih dinarjev.

Čeprav imajo na obali sorazmerno dolgo turistično sezono, pa se še trudijo, da bi jo podaljšali. Veliko pripomorejo k izvensezonskim obiskom pokriti bazeni, ki jih imajo zdaj v štirih hotelih, v kratkem pa bodo na obali dobili še dva nova. Prav tako se vse bolj širijo avtomatska kegljišča, ki jih je zdaj 6.

In načrti? Poglavitno novost predstavlja tolikokrat izrečeni načrt Bernardin, ki je od prvotne zamisli sicer že dokaj oskuben, bo pa vseeno že v prvi etapi imel 1.600 postelj. Zdaj je vse pripravljeno za gradnjo in tudi cesta je že narejena. Pokriti bazen nameravajo narediti še v Rivieri, bolj daljnosežen pa je načrt „Gornji Jadran“, po katerem naj bi slovenska obala dobila še 5.000 novih postelj.

Na koncu kajpak ne smemo prezreti še igralnice v portoroškem hotelu Metropol, ki sodi med večje v tem delu sveta in ki seveda prinaša velike dobičke, saj je znano, da v borbi med igralnico in igralci vedno zmaga igralnica. Omembe vredno pa je, da velike vsote igralnica vrača v turizem na obali, hkrati pa si je prav po zaslugi igralnice v dobri meri Portorož tudi pridobil naziv mondenega letovišča.

J. SPLICHAL

Privez v koprskem pristanišču

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, atka, brata in strica

Stanislava Ogrina

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so mu podarili cvetje in z nami sočustvovali. Posebna hvala dr. Mayerju za dolgoletno zdravljenje, Društvu upokojencev za ganljivo petje, godbi in g. župniku Slapšaku za lepo opravljeni cerkveni obred. Zahvaljujemo se Združenju šoferjev, kolektivom Alpetoura, SAP, Porodnišnice in učencem šole Simona Jenka.

Vsem še enkrat iskrena hvala

Žalujoči: žena Katarina, hčeri Marija in Ivica, sin Stanko in ostalo sorodstvo.

Kranj, 18. januarja 1975

Umrl je moj dragi mož

Miha Pivk

Pogreb bo 21. januarja 1975 ob 15. uri v Bitnjem

Žalujoča žena Ana

Orehek, 21. januarja 1975

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

Dušan Bavdek

nekdanji urednik Gorenjskega glasa

Slava njegovemu spominu

Uredništvo in izdajateljski svet glasila SZDL gorenjskih občin Glas

Kranj, 20. januarja 1975

Zahvala

Ob nenadni izgubi našega dragega moža, očeta, sina, brata in strica

Slavka Pribovška

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in vence, za izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala podjetju Creina — Alpetour Kranj in njegovim sodelavcem za poslovilni govor, Viatorju Ljubljana, Sap Ljubljana, GP Gorenjski tisk Kranj in sodelavcem knjigoveznice, Tovarni Iskra Kranj, tov. Poljanec Vladimiri in učencem 4. b razreda Prešernove šole, kranjski godbi, pevcem Župan in Franciju Križaju. Zahvaljujemo se g. župniku za opravljeni cerkveni obred in tolažilne besede.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Anica, sin Bojan, starši, bratje in sestre z družinami in ostalo sorodstvo.

Kranj, 21. januarja 1975

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša nenadomestljiva mama, stara mama, sestra in teta

Antonija Grašič

rojena Zupan
Janezovčeva mama

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 21. januarja 1975, ob 15. uri izpred hiše žalosti Strahinj 12 na pokopališče v Naklem.

Žalujoči: sinovi Tone, Lojze, Pavel; hčerke Milka, Tončka, Anica z družinami ter Justi; sestri Micka, Francka in ostalo sorodstvo.

Strahinj, Polica, Duplje, Jesenice, Kranj, Melbourne, 19. januarja 1975

Nenadoma nas je zapustil

Dušan Bavdek

nepozabni bivši ravnatelj osnovne šole Lucijana Seljaka, Kranj, neumorni družbeno-politični in kulturni delavec.

Njegov lik vzgojitelja bo ostal vedno med nami.

Učenci in člani delovnega kolektiva osnovne šole Lucijana Seljaka, Kranj.

Kranj, 19. januarja 1975

V petek, 17. januarja, ob 6.30 se je na cesti drugega reda med Kranjem in Šenčurjem pripetila hujša prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Anton Ropret (roj. 1922) iz Velesovega je približno 400 metrov pred odcepom ceste za Šenčur dohitel kolesarko Ano Lanišek (roj. 1919), ki je peljala proti Kranju. Zaradi srečavanja z drugimi vozili je voznik Ropret kolesarko prepozno opazil in zadel zadnje kolo. Laniškova je padla po cesti in se hudo ranila. V kritičnem stanju so jo prepeljali v ljubljansko bolnišnico. — L. M. — Foto: F. Perdan

nesreče

Stekla čez cesto

V petek, 17. januarja, popoldne se je na cesti drugega reda v Žabnici pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Franc Kuralt (roj. 1922) iz Žabnice je vozil od Kranja proti Škofji Loki. V Žabnici je opazil, da hodita po levi strani ceste dva otroka, zato je nekoliko zmanjšal hitrost. Tedaj pa je nenadoma z desne strani stekla čez cesto 8-letna Freda Jenko. Kljub zaviranju in umikanju v levo voznik nesreče ni mogel preprečiti. Huje ranjeno deklico so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Zadel kolesarja

V soboto, 18. januarja, ob 19. uri se je na cesti prvega reda pred bencinsko črpalko v Radovljici pripetila hujša prometna nezgoda. Anton Klopčič (roj. 1896) iz Radovljice se je na kolesu pripeljal iz vasi Vrbnje in pri bancinski črpalki prečkal magistralno cesto. Pri tem pa je zaprl pot vozniku osebnega avtomobila nemške registracije, ki ga je vozil Nikola Zlatkov (roj. 1939) iz Kranja. Kljub umikanju v levo je avtomobil kolesarja zadel in zbil po cesti. Huje ranjenega Klopčiča so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

kino

Kranj CENTER

21. januarja amer. barv. fantast. ZARDOZ ob 16. in 18. uri, premiera egipt. voj. PESEM NA PRELAZU ob 20. uri
22. januarja premiera švic. barv. komedije POVABILO ob 16., 18. in 20. uri
23. januarja švic. barv. komedija POVABILO ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

21. januarja nem. barv. komedija IZPOSOJENA ZAROČENKA ob 16., 18. in 20. uri
22. januarja amer. barv. komedija PIŽAMA ZA DVA ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

21. januarja amer. barv. komedija PIŽAMA ZA DVA ob 18. in 20. uri
22. januarja franc. barv. CS krim. POLICAJ ob 18. in 20. uri
23. januarja franc. barv. CS krim. POLICAJ ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

21. januarja franc. barv. CS krim. POLICAJ ob 18. uri
22. januarja amer. barv. western ROPARJI VLAKA ob 18. in 20. uri
23. januarja amer. barv. western ROPARJI VLAKA ob 18. in 20. uri

Dilinger

Režija: John Milius
Gl. vloge: Warren Oates, Ben Johnson, Cloris Leachman

John Dilinger, zloglasni kriminalec tridesetih let, je znan po številnih ropih bank v manjših ameriških mestih in pa po tem, da njegova podoba danes krasi strelske cilje za vajo na streliščih FBI. S svojo tolpo je nekaj let praznil blagajne bank. Čeprav so jih večkrat obkolili najbolj izkušeni zvezni policaji, je vedno odnesel celo kožo. Ubili so ga šele po izdaji stare prostitutke, ko se je v družbi dekleta vračal iz kina.

Dilingerjevo življenje in njegove zločine so v zgodovini filma večkrat prenesli na filmski trak. Za vse poskuse je značilno strogo upoštevanje zgodovinskih dejstev, ki so v Miliusovem delu še posebej poudarjeni. Vendar pa se režiser pri tem sploh ne spušča v psiho posameznih kriminalcev. Težišče njegovega filma je na zunanji akciji, na krvavih obračunih med policijo in kriminalci ter na dejanjih Dilingerjeve tolpe, ki je končala pod kroglami federalne ameriške policije. Film je poln akcij in dinamike, odlikuje pa se po tehnično dovršenih prizorih. M. G.

Škofja Loka SORA

21. januarja amer. barv. krim. LOPOV, KI JE PRIŠEL NA VEČERJO ob 20. uri
22. januarja amer. barv. krim. LOPOV, KI JE PRIŠEL NA VEČERJO ob 18. in 20. uri
23. januarja amer. barv. western MAŠČEVALCI IZ COLORADA ob 20. uri

Železniki OBZORJE

22. januarja angl. barv. vojni BITKA ZA BRITANIJO ob 20. uri

Radovljica

21. januarja ital. barv. western IMENOVALI SO GA AMEN ob 20. uri
22. januarja hongkonški barv. pust. KARATE V SLUŽBI INTERPOLA ob 20. uri
23. januarja ital. barv. MOŠKOST ob 20. uri

Jesenice RADIO

21. januarja ital. barv. grozlj. SKRIVNOST ČRNE ROKAVICE
22. januarja špan. barv. CS western ZLATO IN MRHOVINARJI

Jesenice PLAVŽ

21. januarja amer. barv. CS glasb. VELIKI VALČEK
23. januarja amer. barv. western JORY — MLADI MAŠČEVALEC

Kranjska gora

22. januarja ital. barv. grozlj. SKRIVNOST ČRNE ROKAVICE

Ura pravljic

V četrtek, 23. januarja, bo ob 17. uri v Pionirski knjižnici v Kranju Ura pravljic. Vabljeni!

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Nudimo vam vsak dan SVEŽA JAJCA. Šenčur, Mlakarjeva 58 272

Prodam sedem mesecev brejo JUNICO simentalko. Selca 85 nad Škofjo Loko 279

Prodam tri KOMPRESORJE za zrak in dva ELEKTROMOTORJA 380 1,1 KW. Oglasite se na telefon 60-801 291

Prodam PRAŠIČA za zakol, težkega okoli 150 kg. Praše 7, Kranj 328

Prodam KRAVO, ki bo tretjič telila februarja. Šebat Ivan, Smokuč 38, Žirovnica 329

Komunalno podjetje
Remont
Škofja Loka

objavlja prosto stalno delovno mesto

komunalnega delavca — grobarja

Pogoji: dober odnos do dela in strank in najmanj 4 razredi osnovne šole.

Osebni dohodki po dogovoru in v smislu veljavnega samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Nastop dela je možen takoj.

Samsko stanovanje je zagotovljeno takoj, družinsko stanovanje v teku leta 1975. Kandidati naj vložijo prošnjo na odbor za medsebojna razmerja pri K. P. Remont Škofja Loka ali pridejo osebno na razgovor.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi.

Prodam smrekove DESKE 20, 25 in 50 mm. Naslov v oglasnem oddelku. 330

Mladiča NOVOFUNLANDCA (pasma: velik, črn, košat pes) proda Plestenjak, Partizanska 12, Škofja Loka 331

Ugodno prodam TELEVIZOR ambasador. Žiganja vas 22, Tržič - 332

Prodam hrastove PLOHE in KRAVO za zakol, tudi polovico. Voklo 13 333

Prodam jedilni in semenski KROMPIR. Voglje 72, Šenčur 334

Prodam suhe BUTARE. Cerklje št. 102 336

Prodam KRAVO simentalko po drugem teletu. Sp. Brnik 28, Cerklje 337

Prodam OBRAČALNIK za kosilnico BCS. Kržišnik, Pungart 5, Škofja Loka 338

Prodam PRAŠIČA za zakol. Olševek 32, Preddvor 339

Izdaja ČP Glas, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: GP Gorenjski tisk Kranj, tisk: Združeno podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. — Naslov uredništva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-601-12594 — Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-190, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, malooglasni in naročniški oddelek 21-194. — Naročnina: letna 90 din, polletna 45 din, cena za 1 številko 1 dinar. — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

vozila

Zelo ugodno prodam FIAT 124, letnik 1969, december z dodatno opremo. Možnost plačila s kreditom. Ogled vsak dan popoldan. Perič Silvo, Ovsiše 7, Podnart 340

NSU 1200, letnik 1970, ugodno prodam. Brezovar, Hafnarjevo naselje 98, Škofja Loka 341

Prodam FIAT 1300, letnik 1965. Ogled vsak dan popoldan. Hrastje št. 173 342

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1967, garažiran. Jeraj Alojz, Planina 15, Kranj 343

posesti

Prodam PARCELO, zazidljivo, za stanovanjsko hišo v Bašlju. Naslov v oglasnem oddelku. 335

Ugodno prodam manjšo HIŠO, zgrajeno do 3. faze, blizu Tržiča. Ponudbe pod »Za vekend ali stanovanje« 344

zaposlitve

Takoj ali po dogovoru sprejmemo v službo ELEKTROMEHANIKA ali preciznega MEHANIKA. Cenjene ponudbe prosimo poslati na oglasni oddelek pod šifro »Perspektivno delo v Škofji Loki« 345

ostalo

Opozarjam starejšo žensko, ki mi je v škofjeloški mesnici (v kotu) v Kranju v petek dopoldne izmaknila denarnico z denarjem ter dokumenti, da jo vrne v mesnico ali na moj naslov. Oseba je bila opazovana. Če bo poštena vsaj sedaj, ji je diskretnost zajamčena. Peneš Gabriela, Valjavčeva 7, Kranj 346

obvestila

Popravljam vse vrste HLADILNIKOV. Oglasite se na tel. 60-801 323

prešernovo gledališče

TOREK, 21. januarja, ob 15. in 17. uri — A. E. Greidanus: HODL DE BODL; gostovanje v Trbovljah.

Turistična, gostinska, prometna in proizvodna delovna organizacija

Alpetour

Škofja Loka

objavlja naslednja prosta delovna mesta za:

I. TOZD Creina — Kmetijska mehanizacija Kranj, Kranj, Ljubljanska cesta 22

1. vodje kontrole
2. vodje skladišča
3. skladiščnika
4. fakturista
5. 4 KV strugarjev
6. KV orodjarja
7. KV rezkalca
8. 4 NK delavcev
9. čistilca **(honorarna zaposlitev)**

Pogoji za zasedbo:
pod 1.: srednješolska izobrazba strojne smeri (strojni tehnik) in tri leta delovnih izkušenj na takem ali podobnem delovnem mestu,
pod 2.: srednješolska izobrazba strojne smeri in tri leta delovnih izkušenj. Zaželen je tečaj za opravljanje in vodenje skladiščne službe,
pod 3.: poklicna šola kovinarske ali trgovske stroke — tehnične smeri in dve leti delovnih izkušenj na takem delovnem mestu; od kandidata se pričakuje, da ima opravljen tečaj za opravljanje skladiščne službe,
pod 4.: srednješolska izobrazba ekonomske smeri in tri leta delovnih izkušenj na takem ali podobnem delovnem mestu,
pod 5.: uspešno končana poklicna šola — kovinostrugar in eno leto delovnih izkušenj ali priučen strugar in tri leta delovnih izkušenj na delovnem mestu kovinostrugarja,
pod 6.: uspešno končana poklicna šola — orodjar in eno leto izkušenj,
pod 7.: uspešno končana poklicna šola — rezkalec in eno leto delovnih izkušenj,
pod 8.: nedokončana osnovna šola in veselje do dela v kovinarski stroki,
pod 9.: nedokončana osnovna šola — možnost zaposlitve upokojenca.

II. TOZD Gostinstvo Kranj, Kranj, Koroška 5

2 kuharjev

Pogoji za zasedbo:
poklicna gostinska šola — kuhar in dve leti delovnih izkušenj.

Vsi delavci, razen čistilca, bodo sprejeti za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in poskusnim delom treh mesecev.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po odločitvi pristojnega organa.

Pismene ponudbe za objavljena delovna mesta naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na področno kadrovsko službo v Kranju, Koroška 5.

Občni zbor smučarjev Triglava

V četrtek, 23. januarja, ob 18. uri bo v sejni sobi 14 skupščine občine Kranj redni letni občni zbor smučarskega kluba Triglav, kjer bodo ocenili obdobje zadnjih dveh let ter sprejeli program za naslednji dve sezoni. J. J.

Kondor v vodstvu

V gorenjski namiznoteniški ligi se je končal prvi del tekmovanja. Po prvem delu (sodelovalo je 11 ekip) vodita Kondor iz Godešiča in Murava z Jesenic, ki nista doživela še nobenega poraza. Preseneča slaba uvrstitev igralcev Save. V nadaljevanju bo zanimiv boj za dno lestvice, saj bodo kar 3 ekipe po končanem prvenstvu izpadle iz nadaljnjega tekmovanja. J. S.

Košarkarski turnir v Cerkljah

Pred dnevi je bil v Cerkljah košarkarski turnir, na katerem je nastopilo 5 ekip. Nastopile so: Žalog-Lahovče, mladina, osnovna šola in dve ekipi KK Krvavec, ki sta se tudi borili v finalu. Zelo uspelo prireditev je pripravila mladinska organizacija Cerklje. V prihodnje bo ta turnir tradicionalen. J. L.

Cesta JLA 6/I nebotičnik

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

Izdeluje načrte za vse vrste visokih in nizkih gradenj. Razpolaga z načrti tipskih projektov stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij.

alpina žiri made in yugoslavia

Najnovejše modele smučarskih čevljev lahko dobite v vseh prodajalnah Alpine

Koper : Jesenice 4:6

Jeseničani so v šestem kolu tekmovanja v prvi slovenski šahovski ligi zahod gostovali v Kopru in zanesljivo premagali domačo ekipo. Odločilni točki sta osvojila mladinca, saj je bil rezultat pri članih in članicah neodločen. S to zmago so se Jeseničani utrdili na tretjem mestu na lestvici in imajo vse možnosti, da tudi ob koncu tekmovanja ostanejo pri vrhu.

Rezultati po deskah: Milinkovič : Zorko 1:0, Bračevič : Krajnik 1:0, Omladič : Pavlin remi, Vukič : Krničar 0:1, Grželj : Tratnik remi, Ajdnik : Trante 0:1, Kamenšek : Pongrac 1:0, Golob : Klinar 0:1, Petrinja : Železnik 0:1, Jeras : Simončič 0:1.

Lesce : Borovnica 5,5:4,5

Leščani so z minimalnim rezultatom premagali solidno ekipo Borovnice. Tudi tu sta odločali zmagi mladincev. Rezultati: Roblek : Ukmar 1:0, Mali : Ljajič 1:0, Perovič : Gradišnik 0:1, Strle : Zupanc 0:1, Matjašič : Catič 0:1, Prestrl : Jerič 1:0, Zuljan : Jeraj remi, Butorac : Kovač 0:1, Horvat : Šivic 1:0, Mencinger : Jerič 1:0.

Borec : Iskra 1,5:8,5

Kranjčani nimajo sreče. Po dobri igri v prejšnjem kolu so tokrat povsem zatajili in osvojili le poldrugo točko, kar jim je dokončno pokopalo upanje na obstanek v ligi. Sicer pa v srečanju z ljubljansko ekipo, za katero igra pet mojstrskih kandidatov in kar dva slovenska prvaka, kaj več tudi ni bilo pričakovati. Rezultati: Rakovec : Barle remi, Naglič : Jelen 0:1, Jovič : Steiner 0:1, Murovec : Papler remi, Lazar : Petek 0:1, Jokovič : Rape 0:1, Pirc : Petek 0:1 b.b., Kožar : Jelen 0:1, Mazi : Mahnič 0:1, Deželak : Štrtak remi.

Ponikve : Tržič 2:8

Tržiška ekipa je tokrat prvič zaigrala tako kot zna in osvojila v gosteh kar osem točk. Rezultati: Anžlovar : Škerjanc remi, Babšek : Kavar 0:1, Dremelj : Valjavec 0:1, Vehovar : Mali remi, Poljšak : Zaplotnik 0:1, Lazar : Berčič 0:1, Grden : Borštar 1:0, Gliha : Žniderišič 0:1, Kirajič : Ravnik 0:1, Malnar : Benedičič 0:1.

Srečanje Idrija : Sava-Šenčur je bilo preloženo.

Akcija za TRIM stezo

Jeseniško turistično društvo je dalo pobudo za ureditev TRIM steze ob Jesenici na Zgornjem Plavžu do Plavškega rovta. Na jeseniški občinski skupščini so se strinjali za graditev te steze, zato jo nameravajo urediti do letošnjega občinskega praznika. B. B.

Gortner prvi v Velenju

Na medklubskem krosu v Velenju so nastopili tudi atleti kranjskega Triglava. Dosegli so naslednje uvrstitve: mladinci: 1. Gortner, 7. Božnik, 8. Krek; člani: 8. Gomilar; članice: 2 Zavadlav.

M. K.

Je-se-ni-ce

Kot posebna priloga Železarja so začele izhajati informacije o delu Hokejskega društva Jesenice. Priloga je zanimiva, saj obravnava težave in probleme jeseniškega hokeja, njegovo nadaljnjo pot ter tudi preteklost šestnajstih let, ko so bili jeseniški hokejisti državni prvaki. Prilogo izdaja Hokejsko društvo Jesenice in bo izšla predvidoma nekajkrat letno. D. S.

Šahvosko društvo Borec Kranj prireja odprto prvenstvo občine za posameznike. Začetek turnirja bo v petek, 24. januarja, ob 17. uri v domu invalidov in borcev NOV v Kranju, Levstikova 8, ko bo na sporedu žrebanje in igranje 1. kola. Prijave bo sprejemal odbor neposredno pred pričetkom turnirja. Vabimo šahiste k številni udeležbi.

Mnogo prezgodaj je za vedno zaspal naš ljubljeni mož, ata, dedi, brat, tast, stric in svak

Dušan Bavdek

šolski ravnatelj v pokoju

Na njegovo željo je bil pogreb v družinskem krogu.

Žalujoči: žena Tilka, otroci Srdjan, Ogi, Marija, Dušan z družinami, Boris in Jasna, sestri Ana in Iva in drugo sorodstvo

Kranj, Cerklje na Gorenjskem, Ljubljana

Uspešno jubilejno prvenstvo

V soboto, 18. januarja, in v nedeljo, 19. januarja, je v Kranjski gori oziroma v dvorani v Podmežaklji na Jesenicah potekalo jubilejno evropsko prvenstvo v kegljanju na ledu, v športu, ki se tudi pri nas vedno bolj uveljavlja in postaja priljubljen. Pri nas so evropsko prvenstvo v kegljanju na ledu pred petimi leti že organizirali, mednarodna federacija pa je tudi organizacijo 25. prvenstva zaupala naši slovenski zvezi za kegljanje na ledu.

Izreden uspeh kegljača iz kranjskogorskega kluba Miha Smoleja, ki je zasedel med 60 posamezniki odlično drugo mesto.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel kolektiv jeseniške Železarne, v častnem predsedstvu prireditve pa so bili: inž. Štefan Nemec, predsednik zbora združenega dela SRS, dipl. pravnik Slavko Osredkar, predsednik skupščine občine Jesenice inž. Leopold Pernuš, predsednik skupščine občine Radovljica, Marjan Lenarčič, predsednik Zveze telesnokulturnih organizacij Slovenije, Marko Račič, sekretar zbora delegatov za tekmovalni šport pri ZTKOS, inž. Marija Vičar, sekretar občinske konference ZKS Jesenice, ter Franc Talar, predsednik temeljne telesno kulturne skupnosti Jesenice. Predsednik organizacijskega komiteja je bil tudi tokrat Edi Cenček, sicer dolgoletni predsednik jeseniškega kluba kegljačev na ledu ter predsednik slovenske zveze. Sodniški zbor IFE (Internationale Federation für Eisstockschiessen) so sestavljali trije sodniki, in sicer iz Avstrije, Švice in Italije.

Sicer ne pogostoma, včasih pa je bilo le treba oddaljenost posameznih čokov izmeriti.

SLOVESNA OTVORITEV

Prizadevni kranjskogorski organizatorji so računali na lepo vreme in so zato pripravili drsališče v Zagmajnici v Kranjski gori, razen tega pa pripravili vse potrebno za ugodno bivanje kegljačev iz vseh alpskih držav v kranjskogorskih hotelih, še posebno v hotelu Alpina. Žal pa so kegljačem na ledu lahko izrekli le dobrodošlico na slovesni otvoritvi v Zagmajnici, kajti ledena ploskev na drsališču je bila pod vodo. Prvenstvo sta odprla predsednika mednarodne zveze IFE Josef Wilfling ter predsednik organizacijskega komiteja Edi Cenček. Vsem tekmovalcem sta zaželela veliko uspehov in poštenih borb, prijetno bivanje in počutje v Kranjski gori.

Po otvoritvi so se tekmovalci preselili na Jesenice v dvorano v Podmežakljo, kjer se je začelo tekmovanje posameznikov v bližanju in zbijanju. Organizatorji so se hitro znašli, tako da je tekmovanje potekalo nemoteno. Bližanje in zbijanje je na tem jubilejnem evropskem prvenstvu prvič potekalo s čoki, ki so imeli popolnoma novo, boljšo drsno ploskev oziroma gumo v sedmih barvah in s sedmimi različnimi lastnostmi. Tudi pregledovanje čokov je bilo na tem prvenstvu bolj izpopolnjeno in strokovno, saj so jih pregledovali s posebno napravo, ki je zabeležila vse nepredvidene in nepoštene spremembe v notranjosti posameznih čokov.

PRESENETLJIV USPEH

Naši tekmovalci so se v prvem delu tekmovanja zagrizeno borili z očitno bolj rutiniranimi tekmovalci iz Švice, Italije, Avstrije in Nemčije. Čeprav imajo trije naši klubi na Jesenicah, na Bledu in v Kranjski gori že kar lepo tradicijo, pa je ta šport v teh tujih državah neprimerno bolj razvit, saj se samo v sosednji Avstriji na primer ukvarja s kegljanjem na ledu kar 31.000 registriranih tekmovalcev, nič manj pa jih ne šteje tudi nemška, švicarska ali italijanska zveza. Naši tekmovalci so bolj ali manj samorastniki, razen tega pa morajo vse rekvizite nakupovati v tujini.

Kljub vsemu pa so naši tekmovalci upali vsaj na uvrstitev med prvih deset tako ekipno kot posamezno. Upali so, da bo vsaj nekdo med našimi morda ponovil uspeh Karla Koblarja, ki je leta 1960 zasedel prvo mesto ali uspeh ekipe 1966. leta, ko so naši osvojili odlično drugo mesto.

Zaključek prvega dne je bil nadvse razveseljiv, saj je osvojil med 60 posamezniki Kranjskogorec Miha Smolej drugo mesto. Miha Smolej je dolgoletni član in predsednik kluba v Kranjski gori, marljiv in prizadeven organizator ter delavec v klubu. Uspeha je bil izredno vesel, saj mu pomeni med drugim tudi priznanje za njegovo dolgoletno amatersko delo v klubu v Kranjski gori.

NAPORNO TEKMOVANJE EKIP

Tudi drugi dan tekmovanja so se morali preseliti v dvorano v Podmežakljo. Tekmovale so ekipe, med njimi štiri naše. Tekmovanje je bilo naporno, saj je potekalo od jutra do poznega večera, tako da so bili tekmovalci pošteno utrujeni. Tudi v tekmovanju ekip se je našim tekmovalcem izpolnila želja, saj je ekipa Universala z Jesenic osvojila odlično osmo mesto.

Riko Žerjav, član ekipe Universala, ki je po dolgih letih kot edina naša ekipa zasedla osmo mesto v tekmovanju ekip.

Na izredno slovesnem zaključku tekmovanja v hotelu Alpina v Kranjski gori, kjer je sodelovala tudi gorjanska godba na pihala, je vsem udeležencem še enkrat spregovoril predsednik mednarodne zveze za kegljanje na ledu, Marjan Lenarčič, predsednik TKOS, ter predsednik organizacijskega komiteja Edi Cenček. Zahvalila sta se vsem tekmovalcem za pošten boj, posamezni predstavniki zvez za kegljanje na ledu pa so našemu predsedniku z najlepšimi zahvalami izročili spominska darila.

Še posebej so na zaključni slovesnosti poudarili pomen takih tekmovanj, ki zbližujejo ne le tekmovalce na tekmovanju, temveč so osnova za prijateljstvo in sodelovanje med narodi vseh držav.

Jubilejno prvenstvo v kegljanju na ledu je bilo uspešno zaključeno s podelitvijo nagrad in priznanj najboljšim tekmovalcem in ekipam.

Rezultati 25. jubilejnega evropskega prvenstva v kegljanju na ledu: posamezno (bližanje in zbijanje): 1. Retzer (ZRN) 84 točk, 2. M. Smolej (Kranjska gora) 78, 3. Marfurt (Švica) 75, 4. Goller (Italija) 75, 5. Rebec (Bled) 74, 6. Železnikar (Jesenice) 72, 7. Weber (ZRN) 70, 8. Eisner (Avstrija) 70, 9. Zanotto (Italija) 68, 10. Santschi (Švica) 67, 22. Markelj (Kranjska gora) 52, 25. Vovčak (Bled) 50, 27. Pulec (Jesenice) 50, 32. Plesničar (Jesenice) 43, 34. Piber 42, 35. Kokalj (oba Bled) 42, 48. Petrovič 34, 53. Noč 33, 54. Klinar (vsi Jesenice) 31;

ekipno: 1. 1. ESV 1. SSK 1919 Salzburg (Avstrija) 36 točk, 2. EV Völkendorf Bosch-Lanch (Avstrija) 34, 3. ESV Lentis Linz (Avstrija) 32, 8. KKL Jesenice — Universal (Babnik — Pulec, Petrovič, Čarman, Žerjav) 25, 11. KKL Bled (Piber — Vovok, Rebec, Ulčar, Obreza) 17, 13. KKL Jesenice — Murka (Drinovec — Klinar, Plesničar, Kralj, Sodja) 16, 19. KKL Kranjska gora (Markelj — Smolej, Robič, Košir, Šefman) 8, 21. KKL Kranjska gora (Šapek — Šekli, Železnikar, Kokalj Lebar) 7;

met na daljavo — tekmovanje je bilo v Možbergu na Koroškem (24 tekmovalcev): 1. Zieglgruber (ZRB) 150,18 m, 2. Deutinger (Avstrija) 138,92 m, 3. Mussner (ZRN) 137,77 m, 14. Kozelj (Bled) 96,67 m, 15. Vončina (Jesenice) 95,55 m, 17. Vovčak 93,25 m, 18. Potočnik (oba Bled) 92,14 m, 20. Potočnik (Bled) 90,20 m.

D. Sedej
D. Humer
Slike: D. Sedej

Letos v Himalajo, na Ande in na Kavkaz

V Sloveniji deluje 30 alpinističnih odsekov in alpinističnih sekcij, ki združujejo več kot 600 članov. Njim tudi najzahtevnejše stene Andov, Kavkaza, Hindukuša, Himalaje in celo Aljaske niso več neznane. Lani so se naši alpinisti povzpeli na najvišji vrh Severne Amerike in Aljaske M. Mc. Kinley (6193 metrov), ki je najbolj mrzel in leden vrh sveta, ter se kar trikrat povzpeli na 7902 metra visoki Kangbačen, kar so opravili člani V. jugoslovanske alpinistične himalajske odprave. Predlanskim pa so bili alpinisti nadvse uspešni v Afriki.

Letos bodo najverjetneje krenile po svetu tri slovenske alpinistične odprave. Prva, himalajska, bo poskušala srečo v zahodni steni Makaluja. Vodil jo bo Aleš Kunaver, ki je s fanti že plezal v Makaluju. Akademsko planinsko društvo bo organiziralo odpravo v peruanske Kordiljere. Desetčlansko družčino alpinistov bo vodil Sandi Blažina iz Kopra. Kranjsko Planinsko društvo pa je organizator odprave na Elbrus v Kavkazu. Odprava naj bi štela 15 mož iz Kranja, Tržiča, Ljubljane, Celja, Maribora ter slovenjegraškega okoliša.

U. Ž.

Še nikdar toliko članov

Planinsko društvo Kranj ostaja tudi letos med najmočenjšimi društvi v Sloveniji. Lani je bilo po številu članov tretje v republiki, enako mesto pa drže Kranjčani tudi letos. Na osnovi plačane članarine ima Planinsko društvo Kranj sedaj že 2523 članov, od katerih je polovica mladih. To je rekordno število v zgodovini kranjskega društva. Ob upoštevanju članov PD Kranj, ki letošnje članarine še niso poravnali, pa se število povzpne na 4000! Planinska organizacija ostaja tako še naprej med najmnožičnejšimi organizacijami v kranjski občini.

-jk

Za večjo varnost v gorah

Lažjih, težjih in smrtnih planinskih in alpinističnih nesreč je iz leta v leto več, zato namerava Planinska zveza Slovenije v prihodnje posvetiti varnosti v gorah več pozornosti. Lani se je v domačih in tujih gorah smrtno ponesrečilo 20 naših planincev in alpinistov, že sam začetek letošnjega leta pa nam je prinesel dve novi žrtvi! Požrtvovalni gorski reševalci so v takih primerih kljub izurjenosti in dobri opremi nemočni.

Komisije Planinske zveze bodo posvetile varnosti v gorah več pozornosti, hkrati pa bodo poskrbele za vzgojo mladih gornikov, plezalcev in alpinistov. Od 23. februarja do 2. marca letos bo v postojanki Planinskega društva Kranjska gora v Krnici republiški plezalno-alpinistični tabor, ki se ga bo udeležilo več kot 30 alpinistov in alpinistov-pripravnikov iz slovenskih alpinističnih odsekov in sekcij. Dan kasneje pa se bo začel v Krnici plezalno-alpinistični tečaj z enako udeležbo. Trajal bo do 9. marca. Tečaj bodo vodili gorski vodniki in reševalci pod vodstvom Toneta Sazonova. Tečajniki se bodo srečali tudi z zahtevnimi stenami Prisojnika, Razorja, Gamsovca, Rakove špice, Rogljice, Škrlatice, Frdamanih polic itd.

U. Ž.

Film o reševanju s helikopterjem

Ni še dolgo, odkar se je na letališču Alpskega letalskega centra v Lescah končal prvi zvezni tečaj reševanja s helikopterjem, ki so se ga udeležili gorski reševalci in delavci milice iz vse Slovenije. Predsednik Planinskega društva Kranj Franci Ekar je na tečaju posnel 45 minut trajajoči film, ki je obenem prvi tovrstni zapis na filmskem traku pri nas. Film bo lahko učinkovit pripomoček za začetne tečaje in pridobivanje osnovnega znanja pri reševanju s helikopterjem, obenem pa ga bodo reševalci uporabljali tudi pri utrjevanju že pridobljenega znanja.

-jk

Kegljači kluba Murka so v končni uvrstitvi zasedli 13. mesto.

I. zvezna hokejska liga

V derbiju le remi

Sklenjen je prvi del tekmovanja v I. A in B zvezni hokejski ligi. Najboljša v obeh skupinah sta tako znana. Olimpija je zmagovalec A, Kranjska gora pa v B skupini. Na drugih dveh mestih pa sta spet dva Gorenjca Jesenice v A in kranjski Triglav v B.

JESENICE : OLIMPIJA 3:3

Jesenice, ZHL A Jesenice : Olimpija 3:3 (2:1, 1:1, 0:1), dvorana v Podmežaklji, gledalcev 5000, sodnika Djokić (Beograd), Gobec (Zagreb).

Strelci za Jesenice: Poljanšek, Smolej, F. Žbontar vsi po 1.

Derbi obeh »velikanov« jugoslovanskega hokeja je na Jesenice spet privabil številne gledalce. Videti so res imeli kaj, saj so uživali v lepem in dinamičnem spopadu. Še po dveh tretjinah so bili v prednosti domačini, toda gostje so v zadnji s pametno igro le dosegli remi.

Lestvica:

Olimpija	12	10	1	1	107:	20	21
Jesenice	12	9	1	2	96:	28	19
Medveščak	12	3	0	9	28:	112	6
Slavija	12	1	0	11	27:	98	2

TRIGLAV : KRANJSKA GORA 3:3

Ljubljana, ZHL B Triglav : Kranjska gora 3:3 (1:1, 1:1, 1:1), hala Tivoli, gledalcev 100, sodnika Hegedüš, Grgec (oba Zagreb).

Strelci za Triglav: Pavlica, Gros, Kovač po 1, **za Kranjsko goro pa so bili uspešni:** Pavlič, Kunšič, Klemenc.

Triglavani so dobro zaključili prvi del svojega nastopa. V zadnjem kolu so namreč odvzeli točko vodilnemu na lestvici in tako osvojili še vedno odlično drugo mesto.

Lestvica:

Kr. gora	19	18	1	0	186:	38	37
Triglav	18	12	1	5	118:	68	25
Tivoli	19	11	0	8	134:	76	22
Celje	20	9	1	10	119:	88	19
INA	17	2	1	14	43:	203	5
Mladost	18	2	0	16	50:	177	4

V slovenski ligi so Tržičani brez težav premagali Ptuj, za mladinski naslov pa so Kranjskogorci v Celju odpravili domačine.

Izida: Ptuj : Tržič 2:15 (0:4, 1:4, 1:7), Celje : Kranjska gora 2:5 (0:2, 1:1, 2:2).

-dh

Pušnik in Freyer zaradi okvare odstopila

Iz Cortine d'Ampezzo je v nedeljo prispela za nas nič kaj prijetna vest: edina slovenska udeleženca rallyja Monte Carlo '75, člana AMD Škofja Loka Aleš Pušnik in Rok Freyer, sta morala spričo hude okvare na njunem avtomobilu renault 12 »gordini« malo pred časovno kontrolo v tem italijanskem zimsko-športnem središču odstopiti. Zlomila se je prednja os, zaradi česar sta izgubila kolo. K sreči ni bil nihče poškodovan.

Pušniku, sicer našemu državnemu prvaku, in sovozaču Freyerju je do nezgode uspelo prevoziti 2900 kilometrov brez ene same kazenske točke. Treba pa je reči, da so podobno usodo kot onadva doživele tudi mnoge druge posadke, saj je do kontrole v francoskem mestu Gap prispelo le še 89 od skupno 119 udeležencev letošnjega rallyja. Med dvojicami, ki uspešno nadaljujejo tekmovanje, velja omeniti zlasti člana druge jugoslovanske ekipe, Beograjčana Kolića in Savića. Beograjčana vozita BMW 2002. Za zdaj si nista »prislužila« nobene kazenske točke.

1+3

Do srede prihodnjega meseca naj bi vse osnovne organizacije sindikata pripravile občne zbore. Sklicujejo jih z namenom, da se pogovorijo o vlogi sindikalne organizacije v novih družbenih odnosih, predvsem pa o nalogah, ki izhajajo iz sklepov, sprejetih na novembrskem kongresu zveze slovenskih sindikatov.

O vprašanjih, ki so jih ali pa jih še bodo obravnavali na občnih zborih, smo se te dni pogovarjali s tremi sindikalnimi delavci iz škofjeloške in dveh kranjskih temeljnih organizacij združenega dela.

Miloš Primožič, predsednik osnovne organizacije sindikata v Konfekciji Kroj Škofja Loka: »Občni zbor smo imeli že ob zaključku preteklega leta. Na njem smo pregledali sklepe VIII. kongresa slovenskih sindikatov in se pogovorili o vlogi naše organizacije v samoupravnem sporazumevanju. Med nalogami, ki naj bi jih opravili v letošnjem letu, pa smo največ poudarka dali povečanju produktivnosti in večji delovni disciplini. Menili smo, da je prav na tem področju še precej »skritih« rezerv, ki naj bi pomagale k večji poslovni uspešnosti in s tem tudi k večjemu dohodku.

Osnovna organizacija bo tudi letos pripravila obdaritev žena ob 8. marcu in otrok naših delavcev za novo leto, preskrbela bo ozimnico ter pomagala v obliki enkratne ali stalne pomoči delavcem, ki so v stiski oziroma imajo nizke prejemke na družinskega člana.«

Boris Zdešar, član osnovne organizaicje sindikata v Industrijskem kombinatu Planika v Kranju: »Občni zbor pripravljamo v začetku prihodnjega meseca. Na njem bomo pregledali dosedanje delo sindikalne organizacije in sprejeli program za prihodnje. Tudi letos bomo sodelovali v razpravah o delitvi osebnega dohodka v temeljni organizaciji, gospodarskem poslovanju, poskrbeli bomo za ozimnico, za obdaritev otrok naših otrok naših delavcev, za sprejem upokojencev itd. Največ poudarka pa bomo na občnem zboru dali novi organiziranosti osnovne organizacije. Namesto dosedanje ene osnovne organizacije naj bi jih v prihodnje delovalo pet. Svojo osnovno organizaicjo naj bi imela vsaka delovna enota. Posamezne osnovne organizacije pa bodo razdeljene na sindikalne skupine, v katerih bo od 30 do 40 članov. Pričakujemo, da bo občni zbor novo organiziranost potrdil, saj bo zagotavljala večjo učinkovitost dela.«

Alojz Hudobivnik, predsednik osnovne organizacije sindikata v Gorenjskih oblačilih: »Občni zbor bomo imeli v prvi polovici prihodnjega meseca. Predvsem bo moral občni zbor sprejeti takšno usmeritev dela organizaicje, ki bo zagotalvjala večjo vlogo sindikata pri vseh odločitvah v podjetju. Seveda ne bo dovolj le dogovor, temveč bo treba to doseči z aktivnostjo vseh članov. Na zboru bomo sprejeli tudi program dela komisije za šport in rekreacijo, ker menimo, da prav na tem področju do sedaj nismo veliko naredili. Za nas, ki vse dopoldne sedimo, je razgibanje še toliko bolj pomembno.«

L. Bogataj

Za dodatno delo dodatna sredstva

(Nadaljevanje s 1. str.)

tisto, kar pravzaprav obremenjuje učence in seveda tudi strše pri osvajanju snovi. Hkrati bo treba uvesti nekatere nove oblike, vendar ne kot dodatek pri sedanjem delu, marveč kot nadomestilo za tisto, kar bo črtano iz učnega programa. Tako naj bi se učenec nekako od 7.30 do 15.30 naučil vse, kar je potrebno. Poleg tega bi imel v šoli zagotovljeno prehrano, rekreacijo oziroma razvedrilo in ukvarjal bi se lahko še z nekaterimi dodatnimi dejavnostmi.

Razumljivo je, da takšna organizacijska oblika, celodnevna šola imenovana, zahteva tudi vrsto pogojev za uresničitev. V Predosljah so ugotovili, da morajo za to imeti prostor, ustrezne kadre in seveda denar. Glede prostora je bilo ugotovljeno, da je v občini šola v Predosljah ta hip edina, ki se lahko loti te oblike. Več težav pa bo s kadri in z denarjem. Za uresničitev tega programa bodo namreč potrebovali 12 novih moči in v prvi fazi 56 milijonov starih dinarjev več sredstev. Za dejansko uresničitev začrtanega programa pa bi potrebovali okrog 400 starih milijonov.

Politična aktiva Predoselj in Britofa sta po temeljiti razpravi predlog za uvedbo celodnevne šole podprla. Na sestanku s starši pa je bilo po temeljiti razlagi in končni podpori izraženih tudi nekaj pomislekov. Zanimalo jih je predvsem, kolikšen bo njihov prispevek za prehrano učencev. Ali se bodo učenci v šoli res naučili vse in ali bodo doma potem res prosti? Ponekod se bodo pojavile težave, ker zdaj učenci po prihodu iz šole pazijo na mlajše člane družine, ker sta oba starša zaposlena. Postavili pa so tudi vprašanje, kdaj bo delovni čas podjetij takšen, da bodo starši z otroki v popoldanskem času res lahko skupaj.

MOŽNOSTI

Pred dobrim tednom dni se je v Kranju sestal politični aktiv s pedagoškimi delavci ter predstavniki zavoda za šolstvo, republiškega sekretariata za prosveto in kulturo in centralnega komiteja ZK Slovenije. Razpravljali so, kako potekajo priprave na uvedbo celodnevne šole v Predosljah in kakšne so možnosti.

Ugotovili so, da so pri pripravi tega programa predstavniki zavoda za šolstvo premalo strokovno pomagali in sodelovali. V akcijo pa se je vključila samoupravna skupnost za osnovno izobraževanje v občini. Najprej so seveda pregledali potrebe, ki bodo nastale z organizacijo celodnevne šole. Glede prehrane so se na začetku orientacijsko odločili, naj bi bil najvišji prispevek staršev 200 dinarjev, ostalo pa bi morali kriti iz družbenih sredstev. Za nujni začetek celodnevne šole so takoj začeli iskati možnosti, kako dobiti 56 milijonov starih dinarjev. Kaže, da bodo kljub težavam ta denar nekako zagotovili. Večji problem pa je v občini ta hip, kako zagotoviti denar za celotno osnovno izobraževanje in za nekatere dodatne oblike na tem področju (podaljšano bivanje), ki so v občini že uveljavljene.

Predsednik in podpredsednik občinske skupščine in predsednik izvršnega sveta so na posvetu takole komentirali težak finančni položaj, v katerem je trenutno osnovno izobraževanje v občini: Uvajamo stvari, za katere ne zagotavljamo sredstev. Mi se nismo pripravljeni odrekati neki dejavnosti na račun druge. Že lani nam je na primer primanjkovalo denarja za osnovno izobraževanje. Letos so težave še večje; razen tega pa zdaj uvajamo še celodnevno šolo. S tako politiko zbiranja sredstev kot je zastavljena za letos, ne bomo mogli speljati celotnega pedagoškega procesa.

Za pravilno razumevanje teh ugotovitev je treba pojasniti, da so predvsem potrebe v zadnjih nekaj letih v Kranju zahtevale pospešeno gradnjo vzgojno-varstvenih objektov. Število le-teh se je s pomočjo samoprispevka občanov in prispevka delovnih organizacij močno povečalo. Danes v veliki večini teh objektov že poteka učno vzgojni proces. Razumljivo je, da so s tem povečala tudi vsakoletna potrebna sredstva za osnovno izobraževanje. V kranjski občini danes sicer ni triizmenskega pouka, vendar sedanji način financiranja gradnje teh objektov napoveuje težave, ki se bodo zelo kmalu pokazale na Planini. Tam je v zadnjih letih zraslo novo stanovanjsko naselje, šolski objekti na tem področju pa so po drugi strani premajhni. Drugače povedano bi lahko ugotovili, da si Kranj v zadnjih letih ni zmišljeval nekakšnega boljšega standarda na področju osnovnega šolstva in varstva. V gradnjo in takšno financiranje kot je sedaj (tudi s samoprispevkom) so ga silili razvoj in potrebe. In kljub izrednim prizadevanjem še vedno niso kos, saj prav šoli na Planini grozi že prihodnjo jesen tretja izmena.

S tega zornega kota gledana problematika osnovnega izobraževanja v kranjski občini narekuje upravičene pomisleke, kako letos zagotoviti potrebna sredstva za tovrstno dejavnost. V Kranju pozdravljajo uvedbo celodnevne šole v Predosljah, vendar pa hkrati ugotavljajo, da jim manjka 20 milijonov novih dinarjev glede na predlagano republiško stopnjo prispevka iz osebnega dohodka za takšno osnovno izobraževanje kot je bilo doslej. Prav zato ob uvedbi celodnevne šole menijo, da bi morali v republiki upoštevati, da so za dodatno delo na področju osnovnega izobraževanja potrebna tudi dodatna sredstva. Na podlagi dogovarjanja in sporazumevanja manjkajočih 20 milijonov dinarjev v Kranju ne bi bilo problem zbrati, vendar kot rečeno preprečuje takšno dogovarjanje določena republiška stopnja. Zato menijo, da bi na primer republika pri uvedbi celodnevne šole morala upoštevati takšen finančen položaj, sicer se bo zgodilo, da bo prišlo na eni strani do uvajanja novih oblik na področju izobraževanja, po drugi strani pa bo treba ukinjati nekatere že ustaljene (podaljšano bivanje, mala šola in podobno). Skratka, opozorili so, da je pri nas še vedno precejšnja neusklajenost med prizadevanji za zmanjšanje skupne porabe na eni strani in za razširitev dejavnosti osnovnega izobraževanja na drugi. Razen tega so se zavzeli, da je treba čimprej sprejeti sistemske rešitve o graditvi novih šol v okviru stanovanjskih sosesk, saj ni mogoče računati, da bi tudi v prihodnje gradili šole zgolj s samoprispevkom občanov.

Nazadnje so na skupnem posvetu sklenili, da je treba celodnevno šolo v Predosljah organizirati čimbolje in pri tem upoštevati pripombe občanov. Zavzeli so se, da je v republiškem merilu treba rešiti gradnjo šol v okviru novih stanovanjskih naselij in omogočiti zbiranje dodatnih sredstev za razširjeno osnovno izobraževanje. Še posebno skrb pa mora posvetiti organizaciji celodnevne šole v Predosljah zavod za šolstvo. A. Žalar

Manj črna prometna statistika

(Nadaljevanje s 1. str.)

šica in Hrušica—Rateče imela po 32 in 26 prometnih nesreč, kar pa je še vedno nekaj manj kot leto prej. Najbolj mirna odseka magistralne ceste sta bila lani Podtabor—Ljubelj, saj se je tu pripetilo 5 prometnih nesreč, in pa odsek Podtabor—Črnivec, kjer so bile le 4.

»Med vzroki teh prometnih nesreč je tako kot že leta doslej na prvem mestu neprimerna hitrost,« pravi inšpektor Mirko Derlink. **»Leta 1973 smo imeli med vzroki na naših cestah alkohol šele na četrtem mestu, lani pa je bil že na drugem, kar je vsekakor zelo zgovoren podatek. Lani maja in junija je alkohol med vzroki nesreč celo na prvem mestu. Sledijo izsiljevanje prednosti in pa nepravilnosti pešcev na cesti in drugo. Visok odstotek alkoholiziranih udeležencev v prometu je značilen za skoraj vse — od voznikov do pešcev, številnejši so seveda vozniki motornih vozil. Odvzem krvi je pri udeležencih prometnih nesreč in pri ostalih kršitvah pokazal, da je okoli 80 odstotkov udeležencev vozilo z več kot 0,5 promile alkohola v krvi. Da alkohol za volanom ne popušča, potrjujejo tudi decembrski podatki o odvzemih vozniških dovoljenj na območju UJV Kranj. Ta mesec so miličniki odvzeli 125 vozniških dovoljenj, od tega kar 92 alkoholiziranim voznikom. Alkohol se kot kaže ne da, pa čeprav se ta prekršek po novem zveznem prometnem zakonu strožje kaznuje. Osebno pa sem prepričan, da se bodo učinki novega zakona, ki za hujše prekrške predvideva dokaj stroge ukrepe, še pokazali in da bi disciplineranost udeležencev v prometu v letošnjem letu večja kot je bila doslej. Za preteklo leto lahko še rečemo, da so vsekakor že očitni vplivi omejitve hitrosti na 100 in na 80 kilometrov na uro, čeprav se vozniki omejitev manj drže na regionalnih cestah. Na Gorenjskem je bilo lani nekaj črnih točk odstranjenih, nekaj odsekov cest rekonstruiranih, kar je vsekakor imelo svoj učinek na varnost prometa, dokajšen vpliv pa je pripisati tudi organizaciji nadzora cest in ne nazadnje tudi izrednim vremenskim pogojem.«** L. M.

Debelejši zvezni proračun

Celoten dohodek zveznega proračuna je znašal lani 47,3 milijarde dinarjev in je bil za skoraj 16 milijard dinarjev ali za 51 odstotkov večji kot je znašal zvezni proračun leta 1973. Letošnji dohodki zveznega proračuna pa naj bi znašali 58,2 milijarde dinarjev, kar je skoraj 11 odstotkov več kot lani.

Glavni dohodek federacije so prispevki republik in pokrajin, carine in razne takse. Lani in letos pa so njen dohodek tudi obveznice, ki jih izdaja federacija in za katere se potem določi, koliko jih mora posamezna republika ali pokrajina odkupiti.

Letos bodo republike in pokrajine prispevale v zvezni proračun 26,47 milijarde dinarjev, kar je za 31 odstotkov več, kot so predvidevali lani. Od carin naj bi letos dobili 18,2 milijarde dinarjev ali za polovico več kot lani, od posebnih taks za uvoženo blago naj bi dobili 6 milijard dinarjev ali za 51 odstotkov več, od obveznic federacije 3,5 milijarde ali 95 odstotkov več, od posebnih dajatev za izravnavo davčne obremenitve 2,17 milijarde, od tečajnih razlik si letos obetajo skoraj milijardo starih dinarjev ali polovico več kot lani, drugih dohodkov federacije pa naj bi dobili 0,77 milijarde ali 40 odstotkov manj kot so predvidevali lani. Enake dajatve kot lani pa naj bi dobili od posebnih dajatev od uvoza kmetijskih in prehrambenih izdelkov, in sicer 0,16 milijarde dinarjev, ter še iz nekaterih drugih virov.

Osnova za prispevek posamezne republike in avtonomne pokrajine za zvzeni proračun je doseženi družbeni proizvod vsega gospodarstva in dohodki, doseženi z obdavčenjem izdelkov in storitev v prometu, ki jih predpisuje zvezni zakon. Tako so določili, da mora letos Hrvatska plačati v zvezni proračun 7,1 milijarde dinarjev, ožja Srbija 6,65 milijarde dinarjev, Bosna in Hercegovina 3,28 milijarde, Slovenija 4,36 milijarde, Vojvodina 2,71 milijarde, Makedonija 1,49 milijarde, Črna gora O,52 milijarde in Kosovo 0,36 milijarde dinarjev.

S tem se bodo izdatki za zvezni proračun na Kosovem povečali za 86 odstotkov, v Vojvodini za 37 odstotkov, Bosni in Hercegovini za 33 odstokov, na Hrvatskem za 32 odstotkov, Makedoniji za 30 odstotkov, Sloveniji za 28 odstotkov, ožji Srbiji za 27 odstotkov in v Črni gori za 23 odstotkov.

Prebivalec Slovenije bo v zvezni proračun prispeval 2460 dinarjev, Hrvat 1587 dinarjev, Vojvodinec 1365 dinarjev, Srb 1232, Črnogorec 925 dinarjev, prebivalec Makedonije 840 dinarjev, Bosne in Hercegovine 825 dinarjev in prebivalec Kosova 259 dinarjev.

Srečanje gorenjskih klubov zdravljenih alkoholikov

V soboto, 25. januarja, ob 9. uri dopoldne bo v kinu Center v Kranju srečanje predstavnikov gorenjskih klubov zdravljenih alkoholikov, družbenopolitičnih organizacij, zdravstvene službe, organizacij združenega dela in drugih. Srečanje sklicuje Zveza klubov zdravljenih alkoholikov za Gorenjsko. To bo prva redna skupščina te organizacije ustanovljene novembra 1972 na Jesenicah. Pokrovitelja skupščine bosta Zdravstveni svet Gorenjske in Medobčinska konferenca SZDL za Gorenjsko.

Na skupščini bo dvanajst klubov pregledalo doslej opravljeno delo. Zaradi spremenjenih in izboljšanih pogojev dela, ki se kažejo v vse večji podpori in zanimanju zdravstva, družbenih služb in zlasti delovnih organizacij za probleme zdravljenih alkoholikov. bo tudi medklubska organizacija lahko začrtala program za naslednji dve leti na ustrezno višjem nivoju. Temu namenu bodo služile tudi organizacijske izpopolnitve, ki bodo spremljale premike v širši družbi: npr. utrjevanje delegatskega sistema, povezovanje z interesnimi skupnostmi, uskladitev pravilnika z novim zakonom o društvih itd. Pomemben premik na tem področju pa že sedaj pomeni vključevanje v zdravstveno službo na Gorenjskem in prevzemanje ustreznih obveznosti v zdravstvenem varstvu občanov prizadetih z alkoholno boleznijo. Zvezi in klubom z okoli 400 včlanjenimi zdravljenimi alkoholiki se s skupščino Zveze odpirajo nove možnosti za rehabilitacijo, možnosti pa so seveda tudi za bodoče člane, ki so danes še bolniki.